

ARKIVFOTO

35 kroner halvliter'n – *driv* billigst i byen

Studentene går seirende ut av ølkrigen om Nord-Norge. Det blir nemlig Mack-øl i kraneene når Studenthuset *driv* åpner 1. april.

Og det blir billig. 35 kroner halvliteren er prisen. studentene må betale for et glass

nordnorsk kultur. *driv*-ledelsen konstaterer fornøyd at Tromsøbryggeriet slo Ringnes i kampen om studentølet:

– Vi er glad for at det var Mack som ga oss det beste tilbudet. Side 9

kultur

Tar hele kaka

På scenen er de rå og tøffe. Møter du de et annet sted er de som trøndere flest. Utopia har møtt Motorpsycho i rolige og balanserte omgivelser. Nå er de ute på verdensturne.

Side 21

nyheter

Holder seg i ro

Tromsøstudentene føler seg tydeligvis tryggest hjemme i stuen. I 1999 reiste kun 62 av studentene ved UiTø ut av landet for å studere. Utveksling er et fremmedord for de fleste.

Side 7

Blir lærebøker gratis?

Side 11 og 12

Kunnskapspirater

I en prisundersøkelse gjort av Universitas viser det seg at pensumbøkene på mange av grunnfagene koster nesten 10 000 kroner. Mange av de mest populære fagene sluker dermed en sjettedel av utdanningsstøtten bare til pensumbøker. Utdanning i Norge er ikke billig.

■ Studenter mottar i dag et bokstipend på omlag 2 500 kroner i semesteret. Det er langt fra tilstrekkelig.

■ Dermed må studentene ty til andre virkemidler. Veien til kopirom eller skanner er verken lang eller broket. Tvert imot, den er ofte både vel oppgått og godt merket: Ikke opphavsrett i en sådan stund, vi tar heller støyten.

■ I dette nummeret av Utopia har vi sett på hvordan digital teknologi innen et par års tid vil akselerere piratkopieringen. Når håndholdte og bærbare datamaskiner om noen få år blir like utbredt som mobiltelefonen er i dag, vil kopierte lærebøker flyte mellom studenter i elektronisk form.

■ Hvilke konsekvenser får dette for oss?

■ Realiteten kan fort bli at lærebøkene blir gratis for alle som er villig til å bryte loven. De lovlydige som står igjen må bære de økte kostnadene det tar å få utgitt bøkene.

■ Et ekko av debatten omkring musikkformatet MP3 vil komme i lærebokbransjen så snart teknologien gjør det like behagelig å lese en tekst på dataskjerm som det i dag er å lese på papir.

■ I dagens papirsamfunn er det et stort misforhold mellom studieestipend og reelle levkostnader. Om kort tid kan nye muligheter til innsparing gjøre seg gjeldende. Dessverre er ikke disse lovlige. Det vil derimot økte støttebeløp være.

■ Kjære Trond Giske. Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra svindel. La oss få være lovlydige kunnskapssøkere og ikke kunnskapspirater.

Ingen til utlandet

Studentene i Tromsø benytter seg ikke av Universitetets utvekslingsavtaler.

■ De vil heller drikke øl til 35 kroner halvliteren på det nye Studenthuset.

Forsinkede studenter kan også være forsømte studenter. Studentene må kunne stille makt bak kravene om bedre undervisning. I dag er det ikke lønnsomt for universitetene å satse på studiekvalitet.

Brev til Ole Mjøs

Sigrun Aasland,

leder i Norsk Studentunion

"They say I gotta learn, but nobody's here to teach me, if they cant' understand it, how can they reach me?"

Coolio

Coolio er en amerikansk popstjerne, men han kunne like godt vært student ved et norsk universitet. Vi studenter har fått med oss at du er i ferd med å skrive en utredning. Der skal du blant annet foreslå finansieringsformer for de norske universitetene.

Det er dessverre slik at de fleste valg avhenger av hva som er mest innbringende. Økonomisk. Vi må altså først definere hvordan vi vil ha universitetene, og deretter betale for det som er bra, og ikke for det som er dårlig. Målet først, metoden etterpå. Vi kan sikkert være enige om mange av målene.

Late studenter?

I dag er stryk-prosenten ved norske universiteter 13%. Gjennomsnittlig vektallsproduksjon ligger på om lag halvparten av hva Lånekassen forventer. Og det er nesten 40% frafall i løpet av de to første årene ved norske universitet. Av dem som faller fra, er flertallet fra en ikke-akademisk bakgrunn. Disse klarer universitetene altså ikke å fange opp. Det kan være mange gode grunner til alt dette, men i dag gis bare én: Studenten er lat. Det springende punktet blir da hvem sin skyld det er at studenter stryker på eksamen? Kan universitetet tillegges ansvar som et resultat av mangelfull undervisning og ensidige læringsmetoder? Jeg vil påstå at forsinkede studenter også kan være forsømte studenter. Jeg vil påstå at noe av ansvaret ligger på institusjonene. Kanskje det meste. Men det er altså studentene som piskes gjennom

Lånekassen. I statsbudsjettet for 2000 gir regjeringen to begrunnelser for den lave gjennomføringsgraden ved norske universiteter. Utviklingen er i følge regjeringen ikke tilfredsstillende og "(...)...avhenger av en rekke forhold, bl.a. studentenes motivasjon og forholdene på arbeidsmarkedet." Studenten har altså ansvaret, ifølge regjeringen.

Det ville vært fint for studenten å kunne stille makt bak kravene om bedre undervisning.

Det må ligge et ansvar på et universitet som tar opp studenter for at sjansen for å gjennomføre en grad er litt større enn sannsynligheten å vinne i lotto.

Stor gjeld for kunnskap

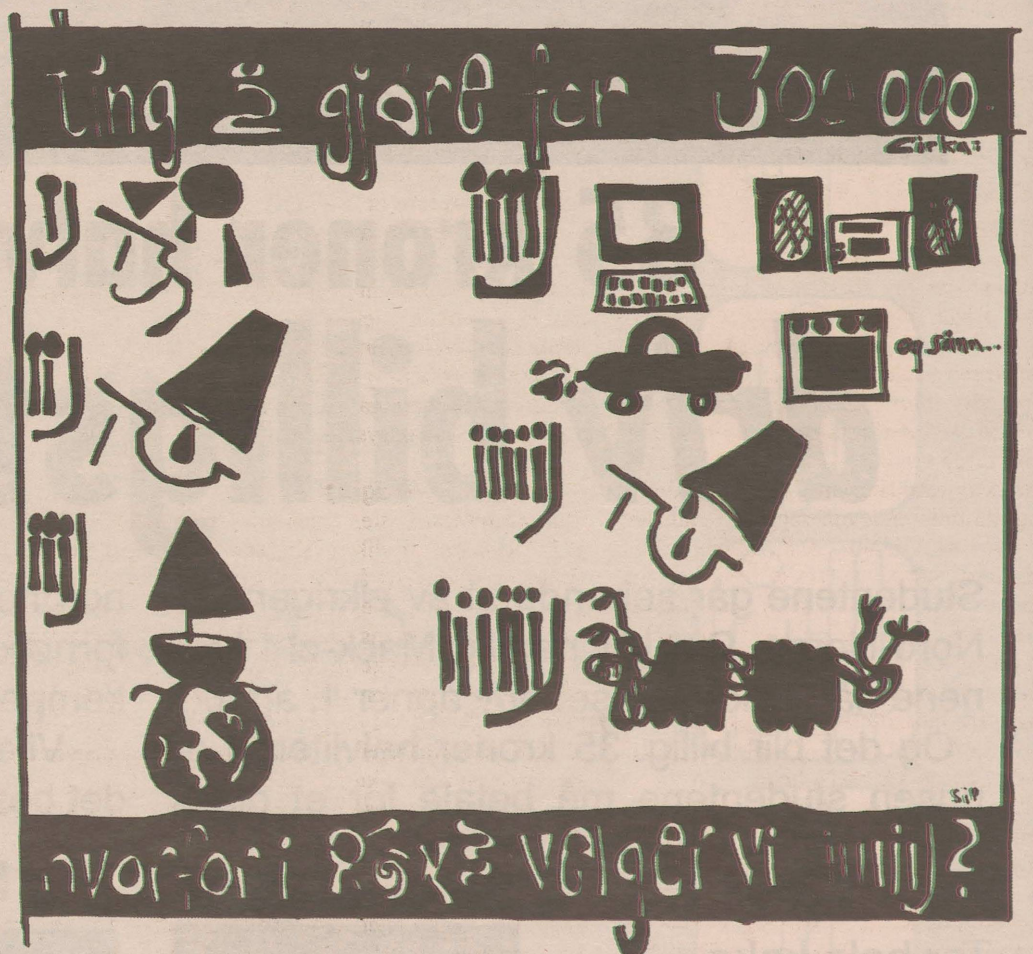
Allerede følger pengene studenten. Men det er det ingen som tenker noe videre over. Studentens input i systemet er lite synlig, og institusjonene er i

oppdaget. Det ligger det ingen penger i. Snarere tvert imot. Mens vi piskes av Lånekassen og betaler nærmere 300 000 kroner i gjeld for et hovedfag, mottar universitetet dess mer penger jo lengre tid vi bruker på studiene.

Penger til de populære

Jeg foreslår at alle studenter får tildelt et beløp direkte, til fritt å velge hvilken utdanningsinstitusjon som skal få nyte godt av disse pengene. Først da blir studentens rolle synlig. Det må gjøre litt vondt å være et upopulært universitet.

Finansiering basert på innsats er en langt bedre løsning enn finansiering basert på resultater i form av vektall. Fordi kvalitet måles bedre av studenten enn av staten, og fordi reaksjonen i et vektallssystem er treg. Studentene må være universitetenes overlevelsesgrunnlag. Det er på tide at universitetene

altfor liten grad oppmerksom på hvor de kan hente nye ressurser. Nemlig ved å rekruttere studenter og lære dem noe. Videre får institusjonene betalt for hvor mange studenter de tar inn, og ikke hva studentene får servert inne. Det blir som covercharge til et utested der bandet aldri kommer. Det er vanskelig å argumentere mot et system der universitetene i større grad må tilstrebe bedre studiekvalitet, nye eksamensformer og flere forelesninger. For en rektor på et norsk universitet er det verken lurt eller lønnsomt å satse på undervisning. Det har du sikkert

imponerer studentene, og ikke omvendt. Fornøyde studenter som blir ved institusjonen og uavhengige kvalitets-sikrings-organer som kan fortelle nye studenter hvor de får valuta for pengene må telle økonomisk. Dessuten trenger vi incentivtiltak som belønner kreative læreformer.

Jeg vil ha et universitet som bryr seg om hvorvidt jeg står eller stryker på eksamen, og som er villig til å gi meg tilstrekkelig undervisning til at jeg lærer noe av å være tilknyttet institusjonen. Kan du hjelpe oss med det?

Kunnskapssøken og faglig og menneskelig modning erstattes av målstyring og effektivitet. Vi skal tro på vektallsguden. **Universitetsstyremedlem Asbjørn I. Bartnes** er inne i en identitetskrise.

Tanker fra en heltidsekvivalent

De siste ukenes debatt om vektallsproduksjonen ved Universitetet i Tromsø har ført meg ut i ei dyp identitetskrise. Jeg begynte nemlig mine universitetsstudier med andakt for en kulturbærer, et kunnskapens hellige fjell, et arnested for store tanker, og den frie tankes evige tempel, hvor min rolle skulle være å vandre mellom sannhetens skrifter, lytte til de vise menn og kvinner og forberede meg på å frelse verden. Sånn omtrent.

Men nå har jeg forstått at min rolle i dette systemet er langt mindre profan: Jeg skal produsere vektall. Jeg er instrumentalisert og operasjonalisert opp og i mente som en konsekvens av statlige bevilgningsmodeller som i sterkere og sterkere grad legger vekt på produktivitetskriterier. Vi uheldelig langtidsstuderende må oppgi våre idealer og ofre vår frihet på kvantifiseringssregimets alter. Alt skal måles, og målene skal være så små som mulig. Kunnskapssøken og faglig og menneskelig modning skal erstattes av målstyring og effektivitet. Vi får ikke lenger tro på kunnskap for kunnskapens skyld og faglig utvikling i et fritt system. Vi skal tro på vektallsguden.

Hittil har ikke den lave vektallsproduksjonen vært et problem for universitetet, men med klare signaler fra de bevilgende myndigheter om at produktivitetskriterier skal ligge til grunn for tildeling av midler, har den blitt det. Dermed er institusjonen satt under press: Studentene må komme raskere gjennom systemet, og hvor lang tid jeg bruker på studiene mine, er ikke lenger en sak mellom meg og Lånekassa: Det er også blitt en sak for universitetet.

Ironisk

Derfor har studiedirektøren ved UiTø kommet med en programmerklaring: "Strammere organisering av studieprogrammene" (Utopia, 15. mars). Den friheten vi har som studenter – den friheten som gjør det mulig for oss å følge våre interesser, konsentrere oss om de fagene og emnene som vi finner mest relevant, og den friheten som gjør det mulig for oss

å treffe valg som er i tråd med våre høyst individuelle mål og vår private motivasjon for studiet – den friheten står for fall, dersom studiedirektøren får sin vilje. Et institusjonalisert ansvar for hver enkelt students gjørene og laden i studietida er ikke forenlig med den faglige friheten vi i dag nyter godt av. Konsekvensen av produksjonskrav kan nemlig bli mer obligatorisk og enda sterkere eksamensfokus. Dette er ironisk, ettersom den samme studiedirektøren forvalter en handlingsplan for studiekvalitet som søker å begrense den ensidige fokuseringa på eksamen som preger universitetssystemet.

Tragisk

Studiedirektøren sier også til Utopia at "...hvis det er slik at studenter går i systemet og forsøker å avlegge eksamener [uten å klare det], så er det tragisk. Da bør Universitetet, som institusjon, føle ansvar for dem". Selvfølgelig er det tragisk, på samme måte som det er tragisk at studenter stryker på eksamener eller får så dårlige karakterer at utdanninga får begrensa verdi. Likevel er det slik at Universitetet i Tromsø hvert år bruker ca. 15 millioner kroner på denne typen siling av kandidater. Ved siden av utdanning og forskning er nemlig seleksjon en viktig oppgave – hele systemet med eksamener og karakterer er til for å oppfylle den funksjonen.

Studenter er kan hende late dyr. Men innimellom har de en sterk mening. Utopia tar i mot leserinnlegg med glede. Skriv kort og poengtert, akkurat slik som dyr flest gjør. Dyrehagen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse, samt rase. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker helst teksten via e-post.

Ei endring av universitetets studiekvalitetsarbeid med det for øyet å ta hensyn til studenter som ikke klarer å avlegge vektall, er derfor feilslått politikk. Det vil være å ta masseuniversitetets realiteter inn over seg på gale premisser, og innebærer at universitetet går den kortsynte samfunnsøkonomiens ærend i stedet for å forfekte en sunn utdanningspolitikk.

Ikke akseptabelt

Universitetets oppgave skal være å gi et best mulig tilbud til de som vil ha høyere utdanning, med hensyn til både faglig innhold, anvendt metode, kompetanse, velferd og individuell tilrettelegging. Den beste måten å gjøre det på, er å heise frihetens fane og gi oss studenter tro på de høye idealene som universitetene har representert og betydninga av høyere utdanning og kunnskap. Vi kan ikke akseptere universitetets behandling av oss studenter som vektallsprodusenter, heltidsekvivalenter og målparametre for departemental beregningsstatistikk.

Et universitet kan ikke drives etter de samme prinsipper som en hvilken som helst middelmådig pølsefabrikk.

Og langt mindre kan universitetet tilskrive oss sannhetssøkende studenter rollen som pølse.

"Ærendet hans var å be meg pakke sammen og fjerne meg. I følge ham trengte jeg Universitetsdirektørens tillatelse for å bedrive min aktivitet."

Se side 16

Utopia
Studentavisa i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Vegar Andreassen

Kulturredaktør:
Inger Nilsson Bråtveit

Fotoansvarlige:
Hanne Stien
Marit Ljøsne

Daglig leder:
Eskild Andersen

Redaksjonen:
Anders Lilleheim, Andreas Høy Knudsen, Hallgeir Løland Torpe, Halvor Johannes Lie, Hadi Lile, Harald Groven, Ingrid Klein-Hedlund, Irene Foss, Jon Terje Eiterå, Kari Mette D. Eliassen, Krister Brandser, Marte Bull-Njaa, Matthias Zielke, Ole Martin Jenssen, Reidun Faye, Rune Thomassen, Siri J. Pedersen, Thomas Johansen, Trine Andreassen.

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no
Internett:
http://www.utopia.no

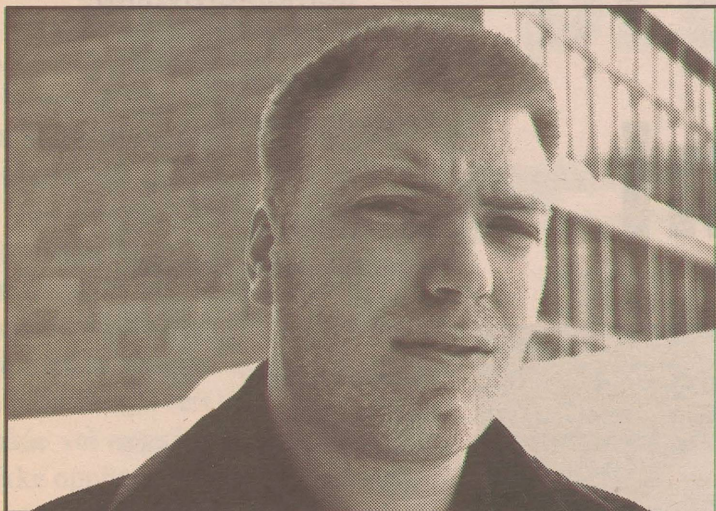
Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud
email: annonse@utopia.no

Neste deadline:
6. april 2000
Neste utgivelse:
12. april 2000

Trykk:
Bladet Tromsø,
Opplag:
5000

ISSN:
0806-9611

Manglar alt

DØDT: Anders Henriksen er pent nødt til å konstatere at ingen bryr seg på Matnat.

Studentpolitikken ligg død på Det matematisk-naturvitenskapelege fakultet.

Marit Ljøsne
(tekst og foto)

Det matematisk-naturvitenskapelege fakultet (Mat.nat.) har store problem med å rekruttere studentar til dei politiske organa. Dei manglar studentråd, arbeidsutval og dei har berre ein av tre medlemmar i fakultetsstyret. Då fagutvåla på Mat.nat. skulle velja nytt studentråd før jul møtte 8 av 18 representantar. På grunn av dårleg frammmøte kunne ikkje rådet bli skipa. Anders Henriksen representerer fakultetet i Studentstyret. Han er uroa over situasjonen.

Ekstra innsats

– Kanskje studentane ikkje skjønner kor sterk påverknad dei studentpolitiske organa har, seiar han

Studentrådet er særskild viktig då det er dei som avgjer kven som skal sitte i dei andre studentpolitiske organa på fakultetet. Har ein ikkje studentråd, vert det ingen andre politiske organ. Henriksen seier at dei gjorde ein ekstra innsats i forkant av valdagen og kalla inn til ekstraordinært allmøte. Dei hengde opp plakatar med informasjon overalt, men likevel kom ingen på møtet.

Manglar to

Det tidlegare arbeidsutvalet Anders Henriksen var medlem av, måtte til sist vedta kven som skulle sitte i fakultetsstyret.

– Me fekk valt inn ei jente i fakultetsstyret, men endå man-

glar me to, seier han oppgjeitt.

Rekruttering til studentpolitiske organ har generelt vore vanskeleg. På Mat.nat. verkar problema å vere størst og Henriksen trur det er fleire grunnar til det.

Meir å gjere

– Det er meir obligatorisk frammmøte for studentane på fakultetet vårt enn det er på dei andre. Me har jamt arbeidspress hele året. Kanskje det er difor oppslutnaden er dårleg, spør Henriksen seg sjølv. Han trur òg myten om at det ikkje nyttar er gjeldande. At fakultetet i så liten grad vert representert politisk synest han er svært uheldig, då dette fører til at interessene deira blir mindre synlege. Han trekk fram studentvelferden som eit døme på områder som vert skadelidande.

Vond sirkel

– Det har blitt retta ein del kritikk mot at dei same studentane går att i dei fleste organ og vidare at ein vert skulda for kameraderi innanfor organisasjonane. Kan dette vere ein av grunnane til dårleg oppslutnad?

– Det er sant at mange har fleire verv samstundes. Nokon tenker kanskje at ein sit i eit lite lukka rom saman med kompisane og gjer vedtak. Det er ikkje tilfelle. Men det er vanskeleg å rekruttere nye. Det heile vert ein vond sirkel. Men ein kan ikkje gje opp. Til hausten prøver me på nytt. No vil eg la problematikken ligge litt. Eg treng å få tilbakemeldingar om at folk er interesserte. Eg har ikkje tid til å legge ned så mykje arbeid når eg får så lite respons, avsluttar Anders Henriksen.

Liten interesse blant studentane

Utopia fann ingen studentar som kunne tenkje seg å drive med studentpolitikk. Dei er oppteke av andre ting.

Håkon Knutsen, Informatikk

– Eg merkar ikkje så mykje til studentpolitikken her på huset. Eg skjønner ikkje så mykje av det dei pratar om heller. Her har ein ikkje tid til å sitte å wase i kantina slik som på SVF. Her må ein jobbe for å få noko til elles er det rett ut. Me vert jo nokon asosiale idiotar av all jobbinga. Politikk det driver eg heime med frøkna.

Geir Myhre, Informatikk

– Ein får ikkje den fellesskapskjensla her på Matnat. Kommunikasjonen mellom institutta er ikkje bra. Ein kan få inntrykk av at studentstyret er ein einaste egotripp. Det verkar som om det er kun intriger seg imellom dei brukar tida til, det les ein jo i Utopia.

UNIVERSITETET I BERGEN
Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Utlysning av studieplasser

Et nytt, tverrfaglig mastergrad-program i Gender and Development blir opprettet ved Universitetet i Bergen, med oppstart i august 2000. Det vil bli tatt opp studenter både fra utviklingsland og fra Norge; for første kull vil det opprettes inntil 10 studieplasser. Undervisningsspråket er engelsk. Studiet er på hovedfagsnivå, og skal kunne ut i en avhandling som fortrinnsvis skal være basert på feltarbeid i et utviklingsland. Programmet koordineres ved Senter for Kvinne- og kjønnsforskning i samarbeid med relevante grunnenheter ved Samfunnsvitenskapelig, Medisinsk, Psykologisk og Historisk-filosofisk fakultet.

Første semester består av obligatoriske kurs viet innføring i grunnbegreper innen utviklingsforskning, feministisk teori og vitenskapskritikk samt relevant metodologi. Annet semester vies spesialisering i kjønnsanalyse innen fagfelter studentene har bakgrunn i, f. eks. sosialantropologi, medisinsk etikk, krysskulturell psykologi, arkeologi osv. Studentene anbefales å utføre feltarbeid i sommermånedene mellom andre og tredje semester. De to siste semestrene vies oppgaveskriving i tilknytning til veiledning og metodeseминаr.

For norske studenter gjelder samme formelle opptakskrav som til hovedfag. I tillegg vil det være en forutsetning at søkerne har akademisk bakgrunn i kjønns- og/eller utviklingsrelevante emner.

SØKNADSRIST 15. april 2000

Søknadsskjema fås ved henvendelse til
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Allégaten 34 P.boks 7800
5007 Bergen 5020 Bergen
Tel.: 55 58 33 12 Fax: 55 58 96 64

Evaluering av Universitetet

Også Universitetet i Tromsø (UiTø) har gått inn i et nytt årtusen. I den forbindelse har administrasjonen invitert både ansatte og studenter til debatt med utgangspunkt i evalueringsrapportene av UiTø høsten 1999.

Eskild Andersen.

Det åpne møtet ble arrangert på tirsdag 28.mars med over 160 deltakere. Om studentenes stemme ble hørt er heller uvisst.

Av deltakerne var det kun femten studenter. Disse var med som representanter fra ulike studentorganisasjoner.

Ranveig Hansen, førstesekretær ved UiTø, sier at de har sendt ut invitasjon til alle fakulteter og lagt ut invitasjon på "tavla". Hvordan fakultetene har videreformidlet denne invitasjonen er opp til dem, sier hun. Selv om hun mener at informasjonen har vært god nok, innrømmer hun at det hadde vært ønskelig med flere studenter på møtet.

Ved studentstyret mener de at alle studenter burde vært med på en slik evaluering.

– Det som kommer frem på dette møtet legger føringer på fremtidig drift. Det bør alle få ta del i, sier Stig Johnsen, organisasjonssekretær i Studentstyret. Han er heller ikke enig i at administrasjonens markedsføring har vært god nok, noe han fremhever som et generelt problem.

– Administrasjonen kunne for eksempel annonsert om dette i Utopia. Selv om studentorganisasjonene får invitasjon til alle møter betyr ikke det at alle studenter får vite om hva som skjer, kritiserer Johnsen.

Fakultetenes nullvektallsstudenter

3 810 studenter avla ikke vektall ved UiTø i 1999. Utopia har nå tallene som viser hvilke fakultet nullvektallsstudentene fordeler seg på.

Vegar Andreassen

Tar man høyde for den store andelen profesjonsstudenter på henholdsvis Jur-fak og Med-fak, kommer SV-fak desidert dårligst ut. Nå skal det sies at også SV-fak har et profesjonsstudium, men psykologistudentene skal etter studieplanen avlegge eksamen hvert år.

62 prosent står med null vektall på høyre grad ved

fakultetet. Prosenten skjuler mest sannsynlig mange hovedfagsstudenter som holder på med hovedfagsoppgaven og som ikke bruker normert tid. På SV-fak vil også de fleste nyopptatte studenter høsten 1999 havne i nullvektalls-kategorien siden eksamen ikke finner sted før i inneværende semester.

Heller ikke HUM-fak kan slå i bordet med høy produktivitet. Likevel kommer de bedre ut enn SV-fak.

Best ut kommer imidlertid Mat.nat. og NFH med "bare" drøye 31 prosent nullvektallsstudenter. Noe av forklaringen ligger i at disse fakultetene er bygd av mange fåvektallskurs. Består man et av disse, havner man i hvert fall ikke i nullvektallsgruppa.

	Laveregrad	Høgre grad/profesjon	Totalt		Laveregrad	Høgre grad/profesjon	Totalt
HUM-fak				Med-fak*			
Nullvektallsstudenter	255	156	411	Nullvektallsstudenter	128	429	557
Totalt ant. studenter	640	311	951	Totalt ant. studenter	244	888	1132
% nullvektallstudenter	39,8	50,2	43,2	% nullvektallstudenter	52,5	48,3	49,2
Jur.fak*				SV-fak			
Nullvektallsstudenter	99	174	273	Nullvektallsstudenter	980	636	1616
Totalt ant. studenter	219	359	578	Totalt ant. studenter	2190	1027	3217
% nullvektallstudenter	45,2	48,5	47,2	% nullvektallstudenter	44,7	61,9	50,2
Mat.nat.				NFH			
Nullvektallsstudenter	159	132	291	Nullvektallsstudenter	38	142	180
Totalt ant. studenter	616	308	924	Totalt ant. studenter	95	480	575
% nullvektallstudenter	25,8	42,9	31,5	% nullvektallstudenter	40	29,6	31,3

Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning.

*Tar ikke høyde for profesjonsstudier.

Nullvektallssystemet

Nesten halvparten av studentene ved Universitetet i Tromsø avla ikke ett eneste vektall i løpet av fjoråret. På landsbasis var det nesten 36 000 nullvektallsstudenter. Hvorfor er tallet så høyt og hvem tjener på systemet?

Tallene nevnt ovenfor er riktig nok ikke helt dekkende. De tar ikke høyde for profesjonsstudier eller andre studieprogram som ikke har eksamen hvert semester. Universitetet i Tromsø (UiTø) jobber med å finne det reelle antallet nullvektallsstudenter, men var ikke interessert i å gi Utopia data på individnivå.

Dette er en ganske selvsagt fremgangsmåte av Universitetet. Først må man kartlegge om det er et problem, før man kan gjøre noe med det.

Det synes imidlertid opplagt at det innenfor rammen av nullvektallsstudenter

er, for å bruke prorektor Noralv Bjørnås ord, mye rart.

Ligger ikke svaret i selve det norske utdanningssystemet? Hvem taper egentlig på at 36 000 studenter ikke avlegger ett eneste vektall i året?

Det er tre hovedaktører i dette systemet: Staten (Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet), læreinstitusjonene (universitetene) og studentene selv. Nedenfor følger en oversikt over hvorfor ingen ønsker å gjøre noe med nullvektallsprosenten.

Studentene

Studentene har tilgang til markedets billigste lån, skal man tro Dine Penger. Lånet er ikke bare rentefritt i studietiden, rentene er også lavere enn lån i private banker når den først begynner å løpe. I tillegg kreves ingen sikkerhet, lånet inkluderer gunstig gjeldsforsikring og inneholder gode velferdsordninger. Aberet her er at man som nullvektallsstudent kun er støtteberettiget i to semestre. Det er likevel to semestre med økonomiske fordeler.

I Tromsø reiser studentene for halv pris på bussen – dette er faktisk den beste kollektivtransportrabatten i norske universitetsbyer. Så har man flyrabatter. Kilroy lokker med til dels gode avslag for ungdom under 26 år – og studenter under 33 år. Flyrabatter kan gi en solid økonomisk gevinst, spesielt for Tromsø-studenter som er lengst unna allfarvei.

Staten

Staten har også sitt å tjene på et høyt antall studenter. Det viser at Norge satser på høyere utdanning når vi har 184 000 studenter. At 36 000 av dem ikke avlegger vektall er mindre viktig. De oppfanges nemlig ikke av andre statistikker. I arbeidsledighetsbølgen fra 1987-1994 var dette særskilt viktig. Da kunne man si man prioriterte kunnskapsfunnet, mens universitetene i realiteten hadde en tilleggsfunksjon som oppbevaringsplass for tusenvis av studenter.

I den grad man kan snakke om en taper i det norske utdanningssystemet, blir det Lånekassen – og dermed også staten. Stipendbeløpene som deles ut til nullvektallsstudentene er å regne som tap.

Slik er premissene i utdannings-Norge. Da er det kanskje ikke så rart at nesten en av to studenter ikke avla vektall i 1999. Ingen av partene led nemlig store tap av den grunn.

Universitetene

Institusjonene har definitivt fordeler ved dagens system. Så lenge store deler av statlige bevilgninger fortsatt regnes ut etter antall studenter ved institusjonen, har universitetene over hodet ingen incentiv for å rydde opp i egne rekker. Snarere tvert i mot, universitetene oppfordres til å knytte til seg flest mulig studenter. Et godt eksempel er dagens rekrutteringsdrakamp mellom lærestedene.

Vegar Andreassen

Ingen innrømmelser

Alle vet det, men ingen tør å si det. Nullvektallsstudenten er og blir et tabu.

Vegar Andreassen

Verken Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Lånekassen, Universitetet eller studentene er udelte enig i at det norske utdanningssystemet produserer nullvektallsstudenter.

Vektlagte vektall

Avdelingsdirektør Johan Raaum i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets Universitets- og høgskoleavdeling uttaler at det høye antallet nullvektallsstudenter ikke er et uttrykk for en tilfredsstillende gjennomstrømming.

– Man vet likevel ikke hvor mange studenter som registrerer seg uten faglige ambisjoner, sier Raaum. Han presiserer at målet er at flest mulig studenter gjennomfører studiene på normert tid.

Det er ikke så rart når statlige bevilgninger til universitetene legger produktivitetskriterier til grunn.

Forpliktelses

Heller ikke studiedirektør ved UiTø Ingrid Bergslid Salvesen er enig i påstanden om at både studenter og lærested nyter godt av lav vektallsproduksjon. Enten studenter registrerer seg for å misbruke rabattordninger eller om de mislykkes og dropper ut av andre grunner, er det ikke så mange som står uten vektall, sier Bergslid Salvesen.

– Vi ønsker flest mulig studenter, uttaler studiedirektøren. Hun mener man må se på studieorganiseringen og kanskje gjøre den mer forpliktende. Muligens også få inn et system for når man mister studieretten.

Lønnsomt

Studentstyreleder Ellen Øseth ser utvilsomt at det har fordeler med seg å være student. Ikke minst økonomisk.

– Det er et problem i den grad man bruker statlige midler til egen vinning, sier Øseth. Hun er likevel mest opptatt av de som prøver å ta vektall og ikke makter det. Undervisningen og oppfølgingen er for dårlig i dag, sier studentstyrelederen. Hun synes institusjonen krever for lite av studentene.

Spekulanter

– Jeg tror ikke studenter spekulerer i Lånekassens støtteordninger. Noen enkelttilfeller er det nok. Det er ikke spesielt smart, og det skjønner seriøse studenter, sier informasjonssrådgiver Solbjørg Sørensen i Lånekassen.

Den lave vektallsproduksjonen kan i mange sammenhenger ses på som et produkt av utdanningssystemet. Lånekassen er det nærmeste man kommer en taper, men det er ikke Sørensen enig i:

– Det er primært studentene selv som taper. Det er ingen dokumentert sammenheng mellom de som ikke bruker normert tid på studiene og senere mislighold. Stipendandelen er likevel å regne som tap – hvis ikke studentene på et senere tidspunkt henter seg inn, sier Sørensen og fastslår:

– Det er ingen ønskesituasjon at førsinkelsesprosenten er så stor.

NSU overkjører sine egne

Norsk studentunions sentralorgan har undertegnet en avtale som skal gi studentene reklamefinansierte kladdebøker. Avtalen bryter med tidligere landsstyrevedtak og har ikke støtte i lokallagene.

Vegar Andreassen

Avtalen som skal gi studentene gratis reklametunge kladdebøker har blitt signert etter at Norsk studentunion (NSU) på sitt eget landsstyremøte hadde vedtatt å utsette saken.

– Dette er en overkjøring både av lokallagene og landsstyret, hevder lederen for NSU Tromsø, Ellen Øseth.

– Saksbehandlingen har vært alt annet enn ryddig, fortsetter Øseth. Tromsøgruppen tok først avstand fra avtalen og ble aldri informert om at det forelå en nyforhandlet avtale før etter at den faktisk var signert.

Kontroversielt

Avtalen er inngått med firmaet Tress Publishing Media AS. Hensikten er å kunne tilby alle NSU sine studenter gratis kladdebøker – mot at det er reklame i dem. Hos Tress innser man at produktet er kontroversielt, men ønsker å sette

FOTO: HANNE STIEN

PÅTVUNGET KLADDEBOK: Nå skal vi bruke kladdebøker med reklame.

brukervennligheten i fokus. Reklamen skal kun være på omslaget og i et vedlegg.

Ikke til Tromsø

Avtalen ble behandlet som egen sak på forrige studentstyremøte ved UiTø. Et enstemmig styre gikk mot avtalen.

– Avtalen var ikke god nok, fastslår Ellen Øseth. Reklamefinansierte kladdebøker kan heller ikke distribueres

på campus grunnet strenge krav om non-profitvirksomhet i Breivika, sier Øseth videre. I følge Tress Publishing Media AS er ikke dette noe problem:

– Vi ønsker ikke å tre kladdebøkene nedover halsen på de som ikke aksepterer produktet.

Handelshøgskolen er kritisk.

Jan Ivar Kemi, medlem av NSU sitt lokallag ved Norges Handelshøyskole

var heller ikke fornøyd med avtalen. Avtalen kunne vært mye bedre, hevder Kemi. Leder i NSU, Sigrun Aasland, synes imidlertid avtalen er god. Hun tilbakeviser kritikken fra lokallagene.

– Jeg føler på ingen måte at vi har overkjørt lokallagene. Det viktigste for oss er å kunne tilby et gode til våre medlemmer samt å nå ut med informasjon, sier Aasland.

Aasland legitimerer signeringen av avtalen med at det har vært en diskusjon i etterkant av landsstyret mellom landsstyredeltakerne.

– Dette er ikke en fullgod løsning, men av og til må det gjøres slik. Ved å kommunisere på den måten sparer tid man og penger, sier NSU-lederen.

En million bøker?

Opplagstallet for kladdebøkene er ikke klart, ei heller distribusjonen, hevder partene. Det som imidlertid er klart er at NSU er sikret minimum 60 000 kroner i året og at avtalen strekker seg over fem år.

Sigrun Aasland ser for seg en løsning med opptil ti kladdebøker per student i året. Da snakker man fort om én million kladdebøker som skal distribueres og lagres.

– Vil studentene ha bøkene, øker vi opplaget, sier Aasland som antyder et førsteopplag på opp mot 300 000 eksemplarer.

VIA
feriereisen

Storgata 48, 9008 TROMSØ

OSLO	KR 670,-
BODØ	KR 340,-
TRONDHEIM	KR 560,-
SYDNEY	KR 6032,-
BANGKOK	KR 3924,-
CAPE TOWN	KR 4474,-

Ta kontakt for andre priser
Enveloppriser med Brathens KLM fra Tromsø

STA TRAVEL
77 64 80 02

Student og ungdomsreiser

Centrum * Libris

Mer enn bare bøker

Fagbøker

Posters

Multimedia

Skolerekvisita

Video

Stor fagbokavdeling i 2. etg. med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, video, etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart, etc.

Vi bestiller raskt de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Postboks 533, 9001 Tromsø
Bok- og papirhandel i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200
Telefaxnr.: 77665301
E-post: enik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no

Libris

Utlandet står tomt

Det er ikke mange sjelene som benytter utvekslingsavtalene til Internasjonalt studentkontor. Kun 62 studenter fra Universitetet i Tromsø gjorde i 1999 verdensvant student av seg.

Eskild Andersen

Bare på Erasmus-avtaler alene kan Universitetet i Tromsø (UiTø) sende ut over 80 studenter. I fjor reiste bare 31. Det vil si at spennende studieplasser i vakre byer som Roma, Milano, Paris og Venezia står ledige.

– Vi må få studentene oppmerksomme på at det er mulig å bruke vekttall fra utlandet i en utdanning her hjemme, sier Brynhild Granås, konsulent for internasjonale studiesaker. Hun er ikke fornøyd med at så få reiser ut.

Langt fra målet

På landsbasis er målet at 10 prosent av studentene skal studere ett eller flere semestre i utlandet. Universitetet i Tromsø

kan ennå ikke slå seg så veldig hardt på brystet. 62 studenter utgjør under en prosent av studentmassen. På landsbasis ligger UiTø på tredje plass blant universitetene, med bare Universitetet i Oslo bak seg. Brynhild Granås har imidlertid flere svar på hvordan Tromsø skal gå forbi både Universitetet i Bergen og NTNU i Trondheim på utvekslingsstatistikken.

– For mange er det nok ukjent at det er mulig å reise ut og ta vekttall som kan brukes i norske grader. At Lånekassen finansierer slike studieopphold er vel heller ikke alle klar over. Her må vi bli flinkere til å informere, ivrer Granås. Men ansvaret ligger ikke bare på skuldrene til Internasjonalt studentkontor. Også fakultetene og de vitenskapelig ansatte må bli flinkere til å informere studentene om tilbudene som finnes, sier hun. Likevel; studentene må også tørre å ta sats. Granås mener at for mange kan det å måtte si opp en trygg ekstrajobb her i Norge være nok til å stoppe et eventuelt utenlandsstudium.

God markedsføring

Konsulent Granås hevder at et utenlandsopphold tidlig i studiet

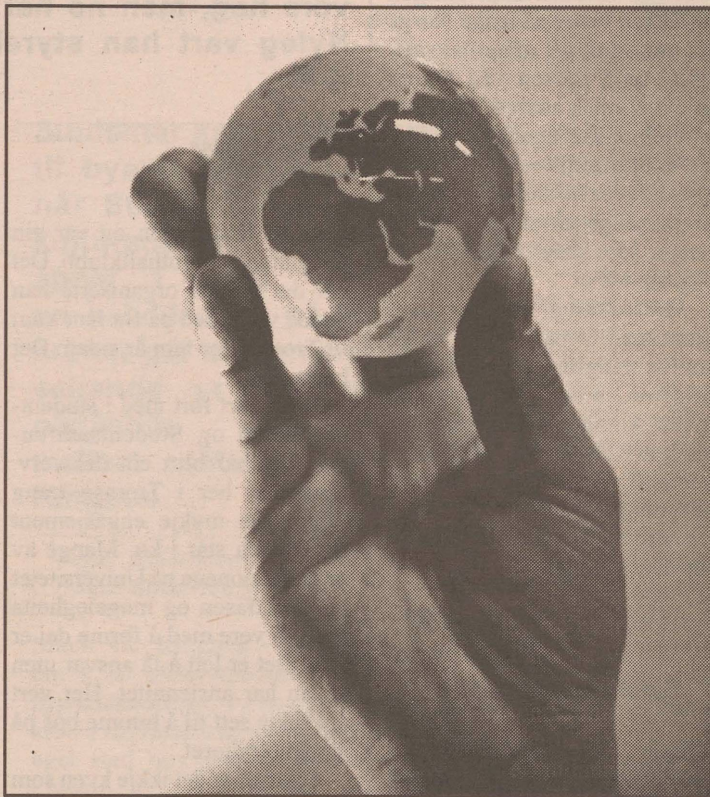
vil være bra.

– Vi må åpne for større mobilitet på laveregradsnivå. På den måten vil studenter på hovedfagsnivå vise større interesse for internasjonale problemstillinger og utenlandske studier, sier Granås. Internasjonalt studentkontor gjør hva de kan for å sparke trege studenter ut i verden. Granås forteller om info-stands på fakultetene, informative hjemmesider og hyppig annonsering i Utopia.

– Men vi kan ikke tvinge folk til å reise heller. Vi kan ikke klage over at studentene er trege. Da er det bedre å spørre oss selv om det er noe vi kan gjøre annerledes og mer i tråd med studentenes behov, reflekterer Granås.

Klarer seg alene

På tross av at utvekslingsprogrammene står klar til ta i mot studenter, velger mange å reise på egenhånd. I 1998/1999 reiste 13.661 av 184.000 studenter til utlandet. Men nordlendinger er nok de mest hjemmeglade. Bare 251 med bostedsadresse i Troms fant veien forbi tollvaktene ved norskegrensen. Ved Internasjonalt studentkontor hadde de helst sett at flere reiste

TOMT: Utvekslingsprogrammene sliter med rekrutteringen.

FOTO: HANNE STIEN

med et utvekslingsprogram. På den måten sikres den faglige oppfølgingen, men det er ikke den eneste fordelene. Det er lettere å få kontakt med veiledere, bolig står ofte klar og språkkurs gjør livet lettere for

en enslig nordmann. Og man slipper å betale skolepenger. Uansett hvordan man vil reise – tilbudene er der. I Athen, Algarve og Granada er de klare for norske studenter.

Fabelaktige Frankrike

De som tar steget og reiser ut kommer sjelden skuffet hjem. Ida Svendsen dro til Lyon i Frankrike. Der studerte hun medisin, mens fransken kom av seg selv.

Mens studiekameratene gravde seg dypere og dypere ned i pensumbøker og det nordnorske mørket fikk Ida innblikk i en annen verden. Med fransk kultur i stedet for nordnorsk natur i høysetet syntes hun det var deilig å komme vekk fra Tromsø. Nå er hun vel tilbake og klar for 60-vektallseksamenen i medisin. Hun ikke er sikker

på at turen til Frankrike var fornuftig i forhold til eksamen, men hun angrer ikke.

På en annen måte

– Vi lærte ting på en litt annen måte. Om det lønner seg til eksamen eller ikke gjenstår å se, smiler Ida lurt. Hun studerte sammen med 5.års-studenter, mens hun selv bare hadde holdt på i tre år. Det gjorde selvsagt at det faglige var mer enn vanskelig nok. Men også veldig interessant. Selv ble hun satt til å gjøre oppgaver som spesialister gjør her i Norge.

Som eneste utvekslingsstudent på bokollektivet fikk Ida et hardt møte med det franske språket. Med seg i bagasjen hadde hun bare to år med språket

GLAD: Ida Svendsen er fornøyd med studieoppholdet i Frankrike. Høsten 1998 tilbrakte hun i Lyon, der hun studerte medisin og lærte fransk. I tillegg fikk hun et godt innblikk i den franske kulturen.

FOTO: ESKILD ANDERSEN

fra videregående skole. På kollektivet gikk det bare i fransk.

– Etter noen måneder ble jeg i en butikk svart med skikkelig slangspråk. Det tok jeg som et tegn på at språket ikke lenger var noen hindring, forteller Ida.

God økonomi

Heller ikke økonomien var et problem. Med 5 000 kroner i støtte fra Erasmus og full støtte fra Lånekassen ga semes-

teret i Frankrike økonomisk overskudd.

Med tusen kroner i husleie, og billig mat og drikke er ikke det så rart.

Flere bør reise

Tatt i betraktning hvor bra det er å være utvekslingsstudent, synes hun det er rart at ikke flere reiser. I utvekslingsprogrammene er det faglige sikret, samtidig som det er en unik sjanse til å treffe

nye og spennende mennesker fra alle mulige kulturer.

– Det er synd at ikke flere reiser. Jeg tror kanskje mange har et behov for å føle seg uunnværlig. Når man sitter hjemme i trygge omgivelser er det lett å tenke at det er mye som binder en til et sted. Men i det man drar går det greit. Det er bare å reise – som student har en alt å vinne, oppfordrer Ida.

Utenfor Tromsø

Pengestopp for studenter

BERGEN: Studiefinansieringen blir neppe bedre så lenge Norge har mangel på arbeidskraft. Knut Arild Larsen ved Senter for økonomisk analyse mener at studiefinansieringen et middel for å oppmuntre ungdom til å ta høyere utdanning. Siden svært mange tar slik utdanning trenger ikke staten å bedre dette lokkemiddelet

– Dersom regjeringen bruker oljepenger på å bedre finansieringen kan dette gi inflasjon, sier makroøkonom Kyrre Aamdal i Den Norske Bank til Studvest. Han sier videre at en satsning på høyere utdanning vil være på bekostning av andre budsjettposter. Det tror han ikke vil skje.

Satser på elitestudier

OSLO: Ved Universitetet i Oslo ønsker man fra høsten av å innføre to varianter av samme grunnfag. Studenter som forplikter seg til å følge normert studietid får tett oppfølging gjennom gruppeundervisning, seminarer, semesteroppgaver og innslag av problembaser læring. Prorektor Rolv Mikkel Blakar ved UiO sier til Universitas at dette vil bli a- og b-grunnfag. Meningen er å gi bedre tilbud til dem som vil studere mer intensivt. Opptaket til a-studiet kan bli begrenset, selv om grunnfagene opprinnelig er åpne studier.

Gratis utdanning på nettet

USA: Programvare-milliardæren Michael Saylor vil donere 100 millioner dollar for å starte et gratis universitet på Internett. Saylor's mål er undervisning for millioner av mennesker.

I følge Dinside er arbeidet allerede godt i gang. I løpet av de kommende månedene skal det bygges et digitalvideo-studio i Washington DC, hvor opptakene til forelesningene skal gjøres. Saylor tror foreleserne vil strømme til studioet – gratis. Folk som sitter inne med kunnskap på høyt nivå vil kjempe om å få snakke om sin spesialitet på Internett-universitetet. Eksamen skal foregå på sentrale testsentre rundt om i verden.

– Hvis dette blir gjort riktig kan det påvirke livene til millioner av mennesker for evig. Hvis det blir gjort galt blir det bare isolert støy av det, sier Saylor til Washington Post.

Høg utan hæl

Ketil Steigen er mørk og modig. Han har alltid vore høg, men no har han blitt endå høgare. Nyleg vart han styreleiar for studenthuset driv.

Marit Ljøsne
(tekst og foto)

Ketil er frå Bergen og var ein gong med i ein fotballklubb. Det var det einaste organiserte han hadde vore med på før han kom til Tromsø for fem år sidan. Det byrja her.

– Eg vart fort med i studentpolitikken og Studentsamfunnet. Det har blitt ein del verv. Studentar her i Tromsø treng ikkje vise mykje engasjement før tilboda står i kø. Mange av organisasjonane på Universitetet er i startfasen og moglegheita for å få vere med å forme dei er stor. Det er lett å få ansvar uten at ein har ansiennitet. Her vert ein ikkje sett til å tømme bos på studentkontoret.

Likevel er det ikkje kven som helst som får kva som helst slags verv. Litt erfaring må ein ha.

– Eg hadde ikkje fått tilbod om vervet dersom eg hadde vore tre år på lesesalen, det veit eg. Eg kan ein del, men det er mykje eg ikkje kan. Eg er ein 25 år gammal student og sjølv sagt kan eg ikkje greie dette aleine. Eg er avhengig av andre. Det er viktig at alle er med. Studentane skal sjølve forme huset. Me skal gjere dette i lag.

Den nye leiaren er takknemleg for tilliten han har fått og han trengde liten tid før han takka ja til leiarvervet.

– Eg brukte ti sekund på å bestemme meg. Dette er ei enorm utfordring eg ikkje kunne seie nei til. Det ville eg ha angra på seinare. Ketil har store tankar om driv. Eksterne arrangørar skal ikkje vere i tvil om kva scene dei skal velje i Tromsø.

– Studenthuset blir Tromsø si tøffaste kulturscene. Me jobbar

SKAL STYRE: Ketil Steigen er mannen med stålambisjonane. Han skal få studenthuset driv til å rave på toppen av alle kulturhusa i Norge.

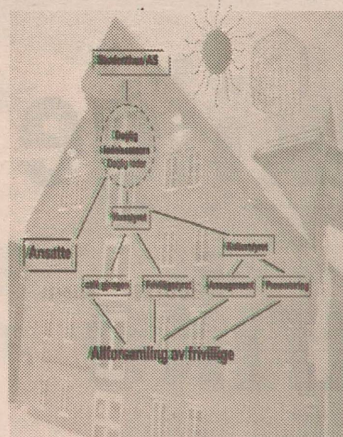
på spreng for å få stor publikumskapasitet og snart vil me ha det beste lydanlegget. Aller viktigast er all den frivillige arbeidskrafta me har.

Frivilligruppa er kanskje det leiaren vil jobbe mest for. Han ser på dei som bærebjelken for driv.

– Eg vil gjera alt for at dei frivillige kjenner seg heime. Dei vil få kursing med attestar, gratis festar og rabatt på drikke og mat. Engasjementet blant studentane er svært bra. Men me vil alltid trengje fleire. Dette er ein unik moglegheit for studentane som ønskjer å engasjere seg. Kom ut av skåpet og bli med, me får aldri nok frivillige på driv, avsluttar ein stor styrar av det nye studenthuset.

God struktur for Ketil

driv er ikke noe enkeltmannsforetak. Her skal det styres og stelles til alle er enige.

På toppen av hierarkiet sitter styret. Det er i AS-styret Ketil Steigen nå er blitt valgt til leder.

Stillingen som daglig leder er lyst ut i dagspressen, men hvem som får denne er ennå ikke avklart.

De frivillige er inndelt i forskjellige grupper, som totalt utgjør allsamlingsen av frivillige.

Café-gjengen blir nok mest synlig på driv, men som i et ekte demokrati er alle like viktige.

FULLT HUS: Arrangørene håper på stinn brakke og full pakke under åpningsuken på studenthuset driv.

ARKIVFOTO

Rød åpning

Kronprinsen takket nei. Dermed får røde-Herman selskap av klasserampen Jon Michelet når Studenthuset og kulturscenen driv offisielt åpnes 1.april.

Klassekampen-redaktør Michelet blir dermed Døperen. Michelet var i sin tid med å stifte Studentsamfunnet i Tromsø og han blir således nok en gang sentral i Tromsøstudentenes hverdag. Den historiske åpningsfesten har oppstart på Torget klokka 20.15.

– Alt ettersom værgudene er oss nådig vil dette vare i

20-30 minutter. Vi går så i samlet flokk til studenthuset driv, sier Christine Smith-Simonsen, ansvarlig for åpningen. Konferansier Per Helge Nylund skal der holde orden på så vel ordførere, bypoeter, studentpolitikere, styreledere, musikere som studenter. En formidabel jobb skulle man tro. Godt at ikke krompen kom.

Skummende billig

ØL: Minst 75.000 liter øl skal årlig strømme igjennom kranene på *driv*. Det tilsvarer ca. 18 halvlitere per tromsøstudent.

Studenter kan se fram til byens billigste øl når Studenthuset og kulturscenen *driv* åpner 1. april. Med en halvliterpris på 35 kroner går studentene seirende ut av den pågående ølkrigen mellom Mack og Ringnes.

Vegar Andreassen
Hanne Stien (foto)

Mack slo Ringnes i kampen om å bli øl-leverandør til det nye studenthuset. Prisen blir 35 kroner halvliter'n og studentenes eget sted blir dermed billigst i byen.

Fornøyd

– Vi har fått til en god avtale. Og vi er glad for at det var Mack som ga det beste tilbudet, uttaler Kristian Wengen, prosjektleder for Studenthuset.

For studentene har forhandlingene funnet sted på et meget beleiligt tidspunkt. Den pågående ølkrigen om Nord-Norge gjorde at bryggeriene strakk seg ekstra langt i kampen om studentølet.

– Vi er veldig fornøyd med avtalen og at vi får stille med øl til studentene, sier administrerende direktør i Mack, Harald Bredrup. Han legger ikke skjul på at studentene er en meget viktig kundegruppe for bryggeriet.

Mack er dessuten glad for å være på banen igjen i studentmiljøet etter at de mistet ølserveringen til enkelte studentarrangement i løpet av fjoråret.

150 000 halvlitere

Anslått årskonsum på *driv* er satt til 75 000 liter øl. Prosjektmedarbeider Edvard Bakke tror at den pågående ølkrigen har gitt gunstige forhandlingsforhold for studentene, men han understreker at de takket ja til det beste tilbudet.

– Vi har inngått en sjelden god avtale. I følge Bakke dreier det seg om en langsiktig avtale der studenthuset i tillegg til å servere Mack-øl også skal være et utstillingsvindu for Tromsø-bryggeriet.

– Vi skal også selge Mack som produkt, sier Bakke.

Ikke subsidiert

Den lave ølprisen ikke subsidiert av resten av driften til Studentsamkipnaden, hevder Bakke. *driv* er nemlig skilt ut som et eget datterselskap.

– Vi mener det er rom for en ølpris på 35 kroner i driftsbudsjettet, avslutter Bakke.

Prestisjekunde

Om avtalen favoriserer studentene som kundegruppe vil ingen av partene si noe om.

– Bransjen skjønner at studentene er en prestisjekunde, sier Bredrup. Han tror ikke på negative reaksjoner fra resten av utelivsbransjen.

COMMUNICATION FOR CHANGE

Bli Solidaritetsettåring for Kirkens Nødhjelp!

Changemaker er Kirkens Nødhjelps ungdomsbevegelse. Vi ønsker å sette fokus på grunnleggende årsaker til fattigdom, og gi konkrete handlingsalternativer i forhold til disse. Changemaker består av ungdom som nekter å melde pass ovenfor undertrykking og urettferdighet. Vårt motto er: "Klart vi kan forandre verden!"

Communication for Change handler om lære for å forandre:

- **3 måneder i Afrika, Asia eller Latin-Amerika:** Du besøker en av Kirkens Nødhjelps partnere. Det du lærer her, skal du bringe videre til norsk ungdom gjennom:
- **En informasjonsturné som henvender seg til norsk ungdom:** Du reiser i Norge for å lære bort og engasjere gjennom besøk på skoler, menigheter og andre steder hvor man treffer ungdom.
- **En utdanning:** I løpet av året er du også elev ved Høgskolen i Oslos fjernstudium Global Forståelse. Kurset gir 10 vektall, og utgjør et halvt grunnfag i u-landsstudiet.

Basen i Norge er på Rønningen Folkehøgskole i Oslo. Her følger du et kurs med fokus på kommunikasjon. Kurset forbereder uteoppholdet og gir kompetanse til informasjonsturnéen.

Communication for Change er et samarbeid mellom Kirkens Nødhjelp/Changemaker, Norges KFUK-KFUM og Det Norske Misjonsselskap.

Du må være mellom 19 og 25 år og ha allmenn studiekompetanse.

Pris: kr 35.000,-
Communication for Change er godkjent for lån og stipend fra Lånekassen.

Søknadsfrist: 25 april.

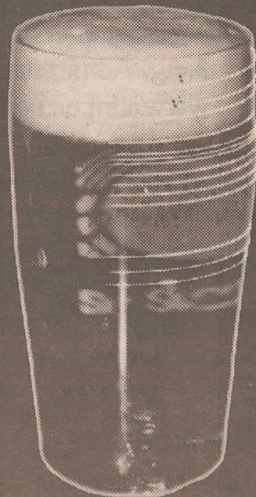
For nærmere informasjon: Kontakt Changemaker på telefon 22 09 27 00, e-post changemaker@nca.no. Se også hjemmesider www.nca.no/cm.

Kirkens Nødhjelp er en felles-kirkelig, frivillig og selvstendig organisasjon for internasjonal diakoni. Vi arbeider for å redde liv og skape grunnlag for menneskeverdige livsvilkår, og vi vil avdekke og bekjempe undertrykkelse. Dette ønsker vi å oppnå gjennom fleksibel og effektiv katastrofeberedskap og langsiktig bistand. Vi vil være en pådriver i norsk kirkeliv og i det norske samfunn for solidaritet og samarbeid med mennesker i den fattige del av verden. Virksomheten skjer gjennom gjensidig og forpliktende samarbeid med kirker, organisasjoner og institusjoner både i den fattige og den rike del av verden. Kirkens Nødhjelp har et budsjett for år 2000 på 416 mill. kroner og en stab på 110 som arbeider i Norge og ved våre prosjekter i fire verdensdeler.

 KIRKENS NØDHJELP
Sammen for en rettferdig verden
www.nca.no

BAROMETER:

Med en halvliterpris på 35 kroner serverer Studenthuset *driv* det billigste ølet i byen. Under kan du se halvliterprisen til Tromsøs utesteder.

kr 60,00 Subsriskus
kr 57,58 Hawk
kr 57,50 Solid
kr 57,50 Peacock (for kl 23.00 - studentpris kr 41,25)
kr 55,00 Amtmandens Datter (måling kr 40)
kr 55,00 Stroket
kr 55,00 Aunegården
kr 52,50 Markens grøde
kr 50,00 Måleriet (kveld: kr 22,45 for 0,3l - bars)
kr 49,00 Skarven
kr 49,00 G
kr 49,00 Le Mirage
kr 49,00 Victoria Fun Pub
kr 48,75 Paletten
kr 47,00 Carl Johan
kr 46,00 Blå Rock Cafe
kr 46,00 Tromsø Jernbanestasjon
kr 45,00 Roger's
kr 43,75 Mack-kjelleren (studentpris)
kr 41,25 Brønderiet
kr 41,00 Børhua
kr 39,00 Kaos
kr 35,00 Studenthuset *driv* (studentpris)

Go before
it's too late*

*KILROY-billetten er kun for ungdom under 26 år og studenter under 33 år.

**Vi har de beste
flypassene
i Europa**

Tromsø - Oslo - Amsterdam -
Barcelona - Tromsø
fra kr **5367,-**

Tromsø - København - Roma
- Tromsø
fra kr **5226,-**

Tromsø - Oslo - Amsterdam -
Praha - Tromsø
fra kr **5226,-**

Prisene er kun eksempler på våre tilbud! Flyprisene gjelder for ungdom under 26 år og studenter under 33 år, inkl. skatter og avg. pr. 15.3. 00. Alle priser er med forbehold om eventuelle endringer, trykkfeil og ledig kapasitet.

GET IT ONLINE!
www.kilroytravels.com

Hvis du bestiller reisen din online til Europa før 15.04.00 er du med i trekningen av en tur til New York.

Kontakt oss
Strandgata 36
tlf 77665151
www.kilroytravels.com

Kilroy
travels

www.utropia.no

Høgskolen i Telemark

'Norden' – realitet eller
illusjon?

Mellomfag i
NORDISK HISTORIE
kan du ikke ta andre steder enn i
Bø i Telemark, kjent for sitt gode
og mangfoldige studiemiljø. En ukes
studieopphold i København er
inkludert.

Institutt for kultur- og humanistiske
fag tilbyr også mellomfag i **NORSK** og
ENGELSK

Søknadsfrist 15. april. For nærmere opplysninger,
ta kontakt med Avdeling for allmenne fag,
Hallvard Eikas plass, 3800 Bø i Telemark; tlf. 35
95 25 00, eller e-post Steinar.Smeland@hit.no
Eller finn informasjon om våre studietilbud på
<http://www-bo.hit.no/af/kh/>

**Interessert i en
studieperiode
i utlandet?**

Nyheter

- ◆ Uppsala universitet: ny partner i Nordlys-nettverket, utveksling alle fag.
- ◆ University of Alaska, Fairbanks: ny avtale om studentutveksling, alle fag.

Arrangement

- ◆ International Coffee Hour, Wednesday 10 April, 11.30 a.m., VIP Canteen, Administration-Building, for students and employees at the University of Tromsø

Kontakt:

- ◆ Internasjonal konsulent ved ditt fakultet
- ◆ Internasjonalt studentkontor i Studieavdelinga, 3.etg. Administrasjonsbygget
www.adm.uit.no/studie/foreign

Sorggruppe

Ved dødsfall i nær familie og vennekrets oppleves sorg. I studenthverdagen kan det være vanskelig å bearbejde disse følelsene hvis en ikke får noen å dele de med.

Studentpresten og Studentenes Sosialtjeneste inviterer studenter i sorg til å være med i en sorggruppe. Gruppen har kontinuerlig inntak og møtes hver 14. dag på prestekontoret. Ønsker du å vite mer om gruppa, så ta kontakt med:

Psykolog Dorrit Rosenkranz
Studentenes sosialtjeneste
77 64 45 95 / 77 64 53 23
Studentprest: Tor Stranda
Breiviklia 3 Rom 031, UITø
77 64 40 97 / 91 34 20 23

STUDIER VED NHH

Sivil- økonomstudiet

Fireårig studium innen økonomi og administrasjon. Studiet gir deg store valgmuligheter på arbeidsmarkedet og kvalifiserer for administrative og ledende stillinger i både privat og offentlig virksomhet.

Språkstudier

Ettårige intensive heltidsstudier som tilsvarer 20 vekttall i universitetssystemet. Studiene er også et tilbud for deg som tar sikte på å bli statsautorisert translator. TYSK OG FRANSK FOR NÆRINGSLIVET er studier på grunnfagsnivå. ENGELSK FAGSPRÅK OG OVERSETTELSE er et studium på mellomfagsnivå.

SØKNADSFRISTER:

Siviløkonomstudiet 15. april
Tysk og fransk for næringslivet 15. april
Engelsk fagspråk og oversettelse 15. juni

FOR MER INFORMASJON:

Besøk våre hjemmesider eller kontakt
Norges Handelshøyskole
Studieadministrasjonen
Helleveien 30, 5045 Bergen
Tlf. 55 95 92 00
E-post: stud@nhh.no

NHH

Norges Handelshøyskole

Studentrabatt får du hos:

Brødrene Johannessen AS
Urmester Noralf Andersen
Arctic Bilutleie AS (AVIS)
Interoptikk Brillehuset AS
Intersport Sportshuset AS
Tromsø skomakerverksted og systue

H. Mydland AS
Bowling & Squash
Jernvarehuset AS
Britt's Boutique
Elsa M. Systue

Skinmesteren
Free Record Shop
J.M. Hansen AS
Peppe's Pizza
Preus Foto A/S

Jensen Sko
Taras
ABC Data
Baby Kos

English
summary

Pamper og penger

No Flaw in the System

The Ministry of Education, the universities and the students do not believe that the Norwegian educational system produces bad students. Johan Raaum from the Ministry of Education says there is no way of knowing how many students that enter university without academic ambitions.

Ingrid Bergslid Salvesen of the UiTø administration thinks a stricter and more obligating system of studies is needed in order to make students pass their exams. Solberg Sørensen from the State Educational Loan Fund points to the fact that there is no correlation between those who fail exams and later failure to service loans.

Few Go Abroad

Few students in Tromsø choose to go abroad in spite of many opportunities. The Erasmus program alone opens for 80 exchange students, yet only 31 went abroad last year.

We have to mobilise the students who study at a lower level, says Brynhild Granås, special consultant for international students.

– Most people do not know that the government covers exchange programmes and we have a huge information gap, she says.

Motorpsycho Tour
Launched

The Norwegian band Motorpsycho has started on their European tour, and last week they played in Tromsø. Listeners on the radio channel P3 have awarded the song Vortex Surfer as the title song of the millennium. The band has made a new twist on their latest album.

– We thought it was more exciting to make something stylish and something we haven't done before, says vocalist Bent Sæther. They plan to issue a live album soon.

Beer Prices Drop

Students can rejoice over low beer prices, 35 kroner for half a liter, when the new student house opens April 1. Consumers now benefit from the ongoing price war between the local brewery Mack and the Oslo giant Ringnes. Edvard Bakke, member of the project, estimates that students will consume 150 000 pints of beers a year, and says the proposed budget does not rely on government subsidies.

Når Juridisk studentforening (JSU) arrangerer arbeidslivsdager for håpefulle jusstudenter, kan man se penger og perleøredobber parre seg i lokalet.

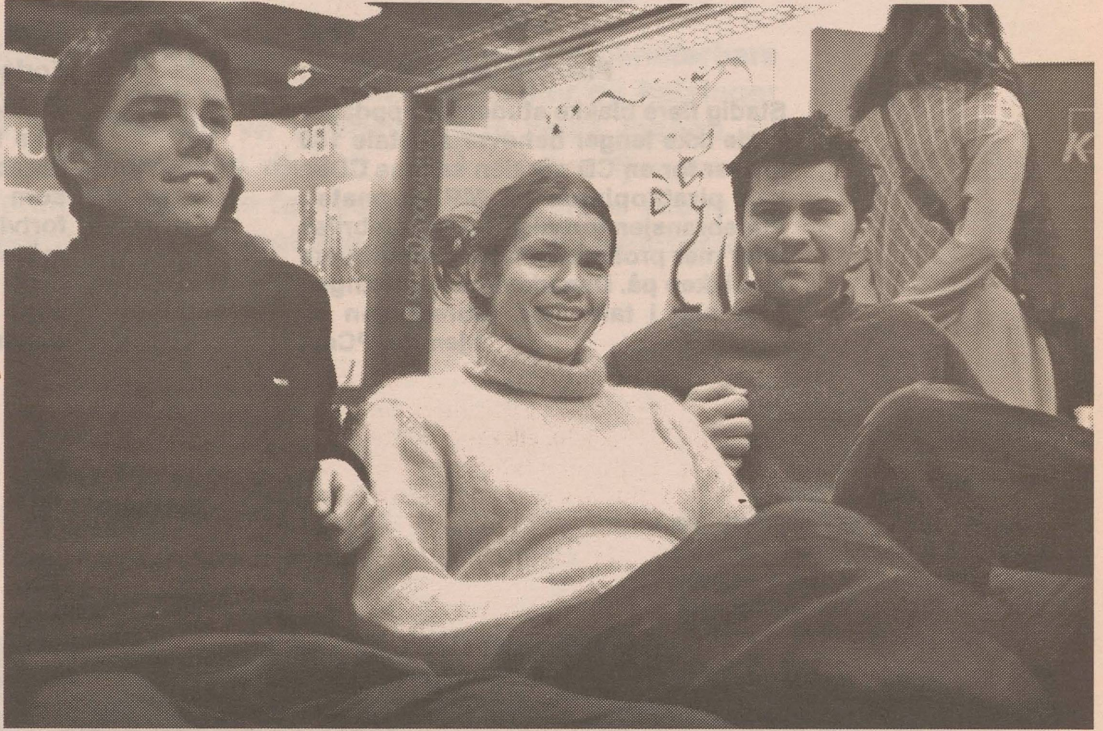
Kari Mette Darell Eliassen
Hanne Stien (foto)

Utstillerne på JSUs arbeidslivsdager vet hva de vil ha; de beste. Ifølge advokater tilstede på messa er de beste juristene de som kan hve inn mye penger. Kynisk eller ei, sånn er realitetene.

– Denne messa gagner nok først og fremst utstillerne. De vet nøyaktig hva de er ute etter, forteller Ingvild Jakobsen fra JSU. For studentene er det mer et sted for orientering og opplysning, og skulle man være så heldig å ha glimrende karakterer er faren stor for å bli headhunted.

Uten UTAD

JSU startet med egne arbeidslivsdager i fjor. De hadde planlagt årets arrangement uavhengig av planen om ei felles messe til høsten. Da høstens fellesprosjekt, Universitetet i Tromsøs arbeidslivsdager (UTAD), ble lagt på is, hadde jusstudentene allerede ordnet sitt eget forum.

På messe: Benny Solheim, Inger K. Klo og Christian Hanssen koste seg under arbeidslivsdagene for jusstudenter.

– Det lå ganske tidlig i kortene at det ikke kom til å bli noe av UTAD, så vi bestemte oss for å kjøre på uansett. Det er synd at messa for hele universitetet gikk ut. Vi hadde håpet på å samarbeide med UTAD til høsten, forteller Jakobsen.

Bredden

På jusstudentenes messe er både det offentlige og det private næringsliv representert.

– Vi har i år satsa på å få en

bredden over arrangementet, sier Christian Hanssen i JSU.

Advokatfirmaene legger ikke skjul på hva de er ute etter. Sam E. Harris fra Bugge, Atrentz-Hansen og Rasmussen forteller at det er totalinntrykket som teller mest.

– Det er helt klart at karakterer teller. Men middelmådige karakterer kan oppveies av et totalinntrykk, forteller han. Det han kaller "sosiale antenner" er et viktig stikkord. Han påstår også at det offentlige vektlegger

gode karakterer mer enn advokatfirmaer.

Godt renome

Den juridiske utdannelsen i Tromsø har et godt rykte sørover i landet. Mange nyutdannede jurister har havnet i store oslofirmaer etter endt utdanning i Tromsø.

– Miljøet i Tromsø er lite og tett, og juristene er generelt gode når de kommer herfra. De er mer populære enn bergensjurister, forteller bergenseren Harris.

Fri rettshjelp:

Distriktsfiendtlig?

Jusshjelpa har en teori om at det frie rettshjelps-systemet i Norge er distriktsfiendtlig. Gjennom Rettshjelpsundersøkelsen 1999 mener de å ha fått bekreftet hypotesen.

Kari Mette Darell Eliassen

Selv om undersøkelsesrapporten ikke er helt klar enda, mener leder av Jusshjelpa Kjersti Dahle at de ser tendensen til distriktsfiendtlighet. Rettshjelpsundersøkelsen tar for seg to distriktsområder i Nord-Norge, Sommerøya og Sjørnes. Her har de ansatte på Jusshjelpa gått dør til dør for å kartlegge behovet for juridisk hjelp og faktisk støtte.

Faller utenfor

– De fleste vet at rett til fri

rettshjelp er inntektsbegrenset. Det ikke så mange vet, er at ikke alle områder innenfor jussen gir fri støtte selv om en har lav inntekt, forteller Dahle.

Saksområder som husleie-, familie- og arbeidsrett dekkes av fri rettshjelp. Andre områder som eiendomsrett og aspekter ved yrkeslivet gir ikke rett til fri rettshjelp.

– Veldig lite i undersøkelsen tyder på at felt som gir rett til hjelp er områder som angår distriktene. Det de har behov for hjelp til er ofte nabotvister om grenser og utmark. Det viser seg også at det ikke er noen tradisjon for å søke hjelp i distriktene. Problemer man måtte ha, karakteriserer man ofte som ikke-juridiske, sier hun.

Videre ser Jusshjelpa tendenser til at fiskere og bønder ikke får hjelp.

– Private næringsdrivende er ikke berettiget rettshjelp innenfor sine yrkesliv, og distriktene

er preget av fiskeri og jordbruk. I så måte er fri rettshjelp av liten nytte for distriktene, kommenterer Dahle.

Mindre støtte

Justisdepartementet har på budsjettet for året kuttet midler til fri rettshjelp. Også Jusshjelpa har fått merke dette.

– Det er en klar reduksjon fra 1999, men ikke kritisk på noen måte for oss. Ifølge departementet har det vært kutt over hele linja, forteller Dahle.

I fjor behandla Jusshjelpa 2 045 saker, stort og smått. Ifølge lederen er smertegrensa nådd med den kapasiteten de har per i dag.

– I besøkstallet vårt ligger alt fra telefonhenvendelser til omfattende saker. Men vi kan ikke etterstrebe økt saksmengde uten økte menneskelige og økonomiske ressurser, avslutter Dahle.

Lekeplass
for advokat-
spirer

European Law Students Association (ELSA) arrangerer prosedyrekonkurranse for ivrige jusstudenter som vil teste sine kunnskaper i praksis.

Prosedyekonkurransen starter 28. mars og endelig avgjørelse finner sted før påske. I alt stiller seks lag, noe som var et minimum for å gjennomføre konkurransen, forteller Lone Bruvold Nilsen, leder av ELSA.

– Det er positivt at vi klarte å stable nok lag på beina, men likevel trist at det skulle være et problem, sier Nilsen. Deltakerne blir veiledet av byens advokater. I de innledende rundene er det vitenskapelige ansatte ved Det juridiske fakultet som er dommere. Finalerundens utfall skal avgjøres av en høyesterettsdommer. Vinnerne kan se fram til en herlig helg på Plaza i Oslo.

Bli lærerbøker gratis?

1999

Platebransjens skrekkår:

Stadig flere blakke studenter oppdager at de ikke lenger behøver å betale 180 kroner for en CD når den samme CDen kan piratkopieres på MP3-formatet. Platebransjen fortviler, og leter febrilsk etter mer profitable måter å distribuere musikken på. Den ulovlige kopieringen brer seg i takt med utbredelsen av hjemme-PCen.

2002

Forlagenes skrekkår:

Stadig flere blakke studenter oppdager at de ikke lenger behøver å betale 500 kroner for ei lærebok når den samme boka kan piratkopieres som en elektronisk tekst. Lærebokbransjen fortviler, og leter febrilsk etter mer profitable måter å distribuere informasjonen sin på. Den ulovlige kopieringen brer seg i takt med utbredelsen av billige håndholdte datamaskiner.

Fra perm til skjerm

90-tallet gav oss Internett og mobiltelefonen. I vårt tiår slås disse sammen. All informasjonen på nettet vil bli koblet sammen med tilgjengeligheten som mobil telekommunikasjon yter. Viktigere enn det tekniske er innholdet som det nye Internett blir fylt med. Uproblematisk var innholdet som brukerne selv lager. Slik som mail og chat. Mer problematisk var da brukerne begynte å sende ut innhold som andre eier; for eksempel kopiere musikk i MP3-formatet. Etter hvert som tekniske hindere faller vil flere medietyper bli løftet inn i det snart allestedsnærværende nettet. Vi spør: Når blir det like vanlig å lese pensum på skjerm som å lese (e-)post på skjerm?

Lovlige digitalbøker

Forlagssjef Haavard Nordlie i Cappelen tror det blir fullt mulig å tjene penger på å selge elektroniske bøker. Men ikke gjennom tradisjonelle kanaler. Størsteparten av inntektene vil komme av å eie opphavsretten til informasjonen og å tilrettelegge den spesielt for den enkelte leser. Mindre vil komme fra flytting av papir. Den gamle tanken om en bok som trykkes opp i tusenvis av identiske eksemplarer vil ikke lenger bli enerådende. Vi vil etter hvert få "en bok – en person". Det vil si at en bruker surfer seg frem til det innholdet som ønskes i bøkene på nett, hvorpå det spesialtrykkes en bok. Eller lastes ned mot en liten avgift. Ny trykkes teknikk der teksten går direkte fra datamaskin til trykk, uten film underveis i prosessen, muliggjør dette.

Hva skjermer for utviklingen?

Utopia spør nestoren innen forskning om IT-samfunnet, professor Jon Bing om hva som skjermer for utviklingen. I 1971 grunnla han Institutt for rettsinformatikk i Oslo. Bing trekker fram dataskjermene som et av de største hindre for

Jon Bing

ARKIVFOTO: UNIVERSITAS

elektroniske bøkens utbredelse.

— Skjermteknologien er helt foreldet. Den ble patentert i 1905!

— Er ikke det å lese fra skjerm det samme som å stirre i en lyskaster?

— Hadde det enda vært så bra som å glane i en lyskaster. I tillegg flimrer bildet et femtitalls ganger i sekundet. Det irriterer hjernen.

Permanent mammutsalg?

Jon Bing hevder at 60 prosent av utgiftene ved salg av bøker er forbundet med lagerhold og distribusjon. Dersom disse leddene kuttes vekk, vil det komme studentene til gode.

Haavard Nordlie i Cappelen er tvilende til at hele gevinsten kan hentes inn når en slipper å trykke bøkene.

— Å lage en CD-rom med Cap-

lex koster en tidel av hva boktrykkingen koster. Men tilretteleggingen på den elektroniske utgaven er så dyr at utgiftene kommer ut på det samme, forteller han.

Å la hundre tusen personer laste ned en elektronisk bok koster ikke mer enn om hundre personer gjør det. Men å trykke en bok i hundre tusen eksemplarer er utrolig mye dyrere enn å trykke den i hundre. Så det er umulig å se for seg at prisene på lærebøker kan stupe.

Ulovlige digitalbøker

— Hvilken reaksjon vil vi få mot personer som ulovlig legger ut pensumbøker på nett?

Bokbransjen kommer til å reagere veldig sterkt, ettersom brudd på åndsverksloven er en forbrytelse med strafferamme på inntil tre år,

sier Jon Bing.

I fjor høst forsøkte en gruppe som kalte seg elevgeriljaen å legge ut lærebøker på nettet ulovlig. Dette var ment som en protest mot dyre lærebøker. Forsøket ble forfattet.

Åndsverkslovens siste pust?

Jon Bing vil til livs myter om at nettet er lovløst. Personer som tror Åndsverkloven ikke gjelder på nettet eller at de kan unndra seg norsk lovgivning ved å legge innhold på nettet må tro om igjen.

— Om innholdet ligger på en server på Stovner eller i Sør-Amerika har ingen som helst innvirkning.

Man blir straffeansvarlig uansett hvor innholdet ligger, slår Bing fast overfor Utopia. Irritert blir Jon Bing først når vi spør om Åndsverkloven er gammeldags.

— Dette er en misoppfatning! Åndsverkloven er en av de lovene som aller hyppigst endres og tilpasses.

Dette er et av de feltene der EU har utvist størst vilje til å samordne landenes lovverk.

Fra perm til skjerm

Mens en printer gjør en fil om til et papirdokument, gjør en skanner et papirdokument om til en fil. Teknologien for å skrive ut et ark har vært enklere enn for å skanne inn en tekst. Denne skjevheten har medført en voldsom økning av papirforbruket. I løpet av 90-tallet har papirforbruket økt med 60 prosent. Etter hvert som det blir mindre og mindre å hente på utskrift, vil forspranget bli tatt igjen av skanningsteknologien. Nå er det nesten like lett å gå fra papir til maskin som å gå fra maskin til papir.

Resten av utdanningen

Jon Bing har foreslått at elever i grunnskolen skal bli utstyrt med en digital notatblokk. Pensum kan så lastes ned. Dermed oppnår en

Når blir bokhylla di digital?

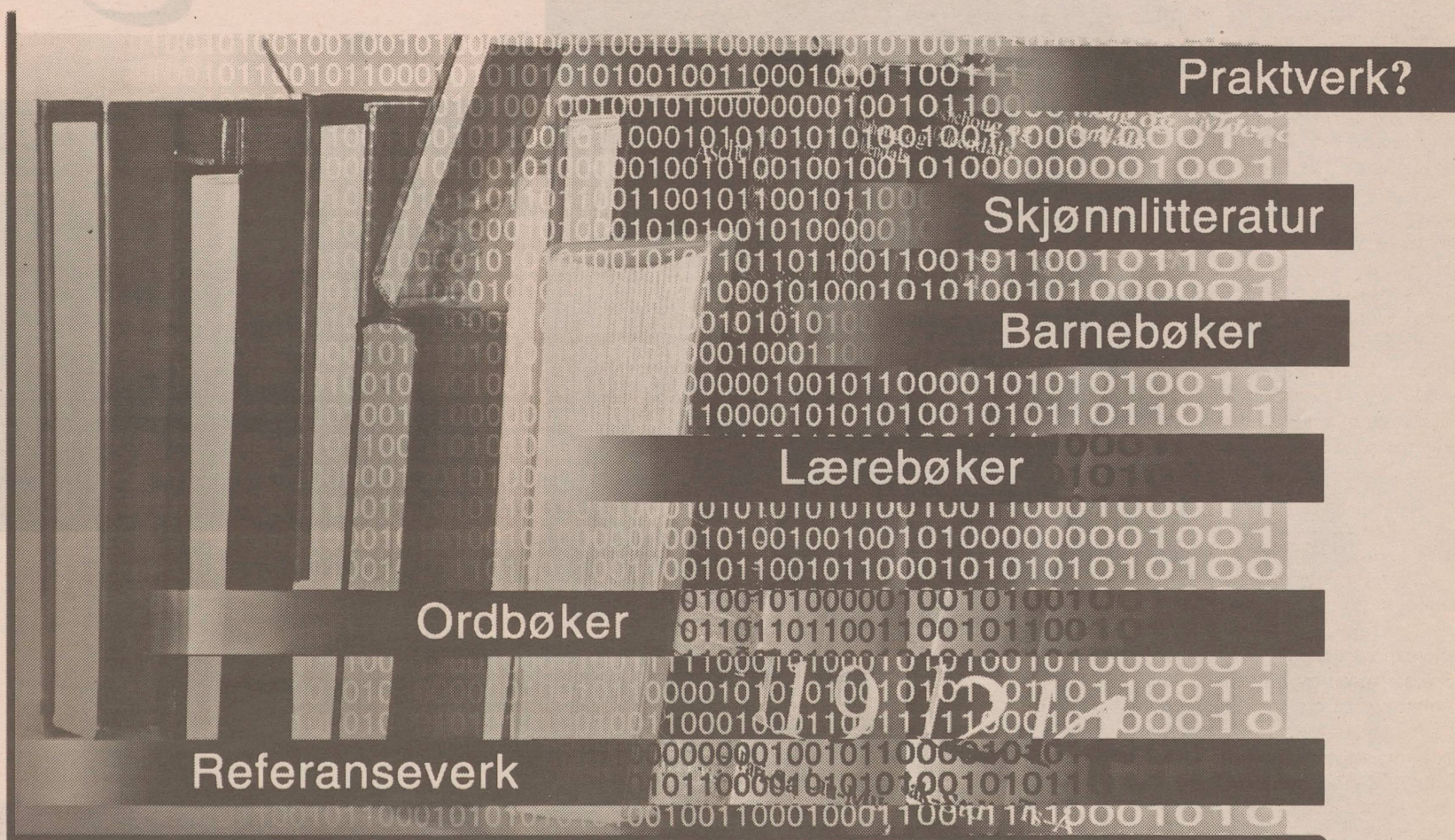
Etterhvert som teknologien utvikles vil stadig flere boksjangere bli mer håndterbare som digitale filer enn som papirbøker. Først var det leksika, ordbøker og kataloger som ble en suksess på nett. I nær framtid vil sannsynligvis også mange av pensumbøkene våre følge på og distribueres digitalt. Få savner fjærpenne, skrivemaskinen, LP-plata og kuleramma. Men de færreste innså at disse skulle bli erstattet ganske raskt av nyere teknologi. Vil lærebøkene bli erstattet av elektroniske dokument vi laster ned fra Internett?

1995

2000

2005

tid

at elevene hele tiden har oppdaterte lærebøker. Problemer med gamle og utdaterte pensum vil da forsvinne.

Bokas død er overdrevet

— Jeg har ikke tro på at vi for første gang i mediehistorien får en overgang fra et medium til et annet. Folk vil ikke slutte å kjøpe bøker så lenge bøker tilbys. LPene forsvant ikke fordi folk ikke ville ha dem mer, men fordi plateselskapene sluttet å lage dem, forteller Haavard Nordlie.

Forlagene ser på sin oppgave som distributører av papir, ikke distributører av informasjon.

—Forlagenes posisjon er truet av informasjonssleverandører som ikke har rot i tradisjonell økonomi.

—Vi har håp om at forlagene overlever ettersom de er viktige som kulturinstitus-

joner, sier Jon Bing.

I følge Bing må to store hindere passeres før forlag skal kunne tjene penger på salg av elektroniske bøker. Det er et mangelfullt utviklet krypteringsteknologi samt utviklete systemer for betaling av småbeløp over nett. Etterhvert som pengetransaksjoner blir mer og mer helautomatisert, vil kostnadene ved å overføre et kronebeløp bli så lite at elektroniske penger overtar for mynter i mange sammenhenger. Dermed kan du for eksempel betale la oss si én krone til en avis for å kunne lese den på nett. Når kostnadene ved pengeoverføring går mot null, vil handel på nett bre enda raskere om seg. Spør vi forlagene får vi et annet svar:

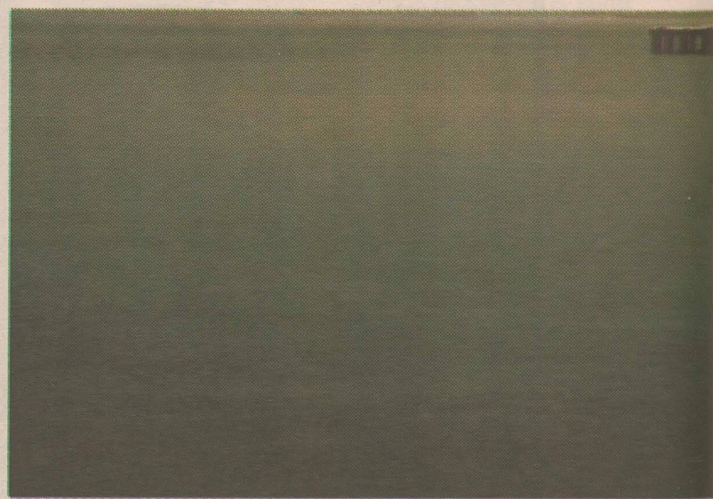
— Omlegging til digital distribusjon medfører store investeringer, derfor nøler vi, forteller Nordlie fra Cappelen.

Av Harald Groven

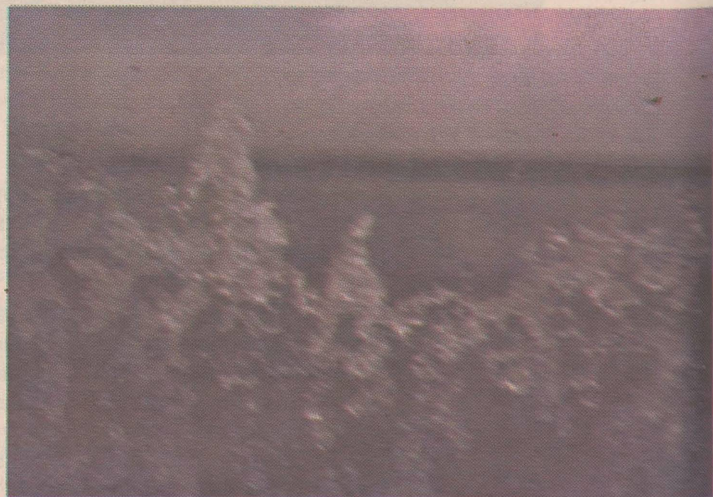

Oppadstrebende formasjoner. Forgjengelig varme i kulden. Spist opp av tiden.

fragm

Uendelig grønn og bevegelig. Disse – dasse. Stille og større. Brutt av uten urolighet. Ro – ro til fiskeskjær.

Bortenfor det nære ligger noe annet. Gjennomtrengende synlig. En horisont uten ende.

Fjerne landskap av det aller nærmeste. Som fremmedelementer betrakter vi det som står oss nærmest – iskrystaller, vann og kulde. Som øynene våre setter de enkelte fragmentene i en

sammenheng, tar kameranlinen iskrystallen, vandråpen og frostrøyken ut av sitt element. Det blir opp til betrakteren å assosiere – danne en uvirkelig sammenheng der fragmentene kan settes tilbake.

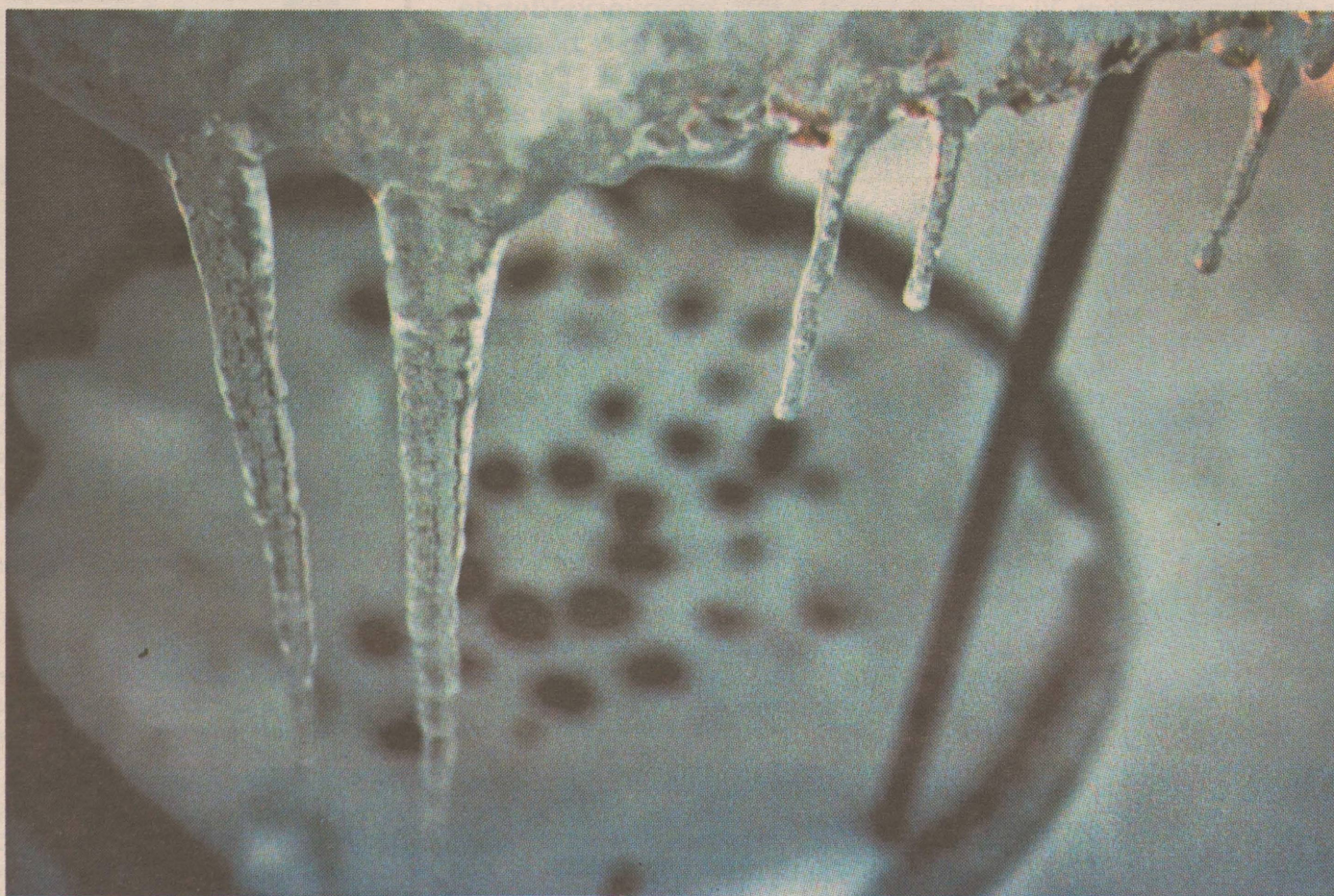
Rune Thomassen

Raske riss i brutal betong. Udødelige spor uten liv. Kan du høre gåsehuden reiser seg?

ntert

uvirkelighet

Drypp, drapp. Lange tapper. Ingen knapper. Massevis av små hull. Vil du krype ned å se aske på aske.

Tekst og foto: Hanne Stien

Utrop

Søk dekning! studentpolitiet kommer!

Politihogskolen blei ikke plassert i Tromsø. Noen er tydeligvis svært lei seg for det, og har derfor valgt å bruke sine studiedager som sjølvbestalt politipålegg på campus i Breivika. Jeg blei utsatt for en slik forleden, og må innrømme at jeg blei en smule paff.

Jeg har tilbragt mange år av mitt liv på Universitetet i Tromsø, som student, som ansatt og som byboer. Jeg er et samfunnsinteressert menneske – dermed har det gått med en del tid her til politisk virksomhet. Dels gjennom utøvelse av ymse verv, dels gjennom å spre og debattere mine personlige standpunkter. Jeg har alltid opplevd dette som en naturlig del av aktiviteten på en offentlig institusjon som har tankens frihet som sitt fremste motto.

Onsdag 22. mars hadde jeg et ærend i Breivika, og jeg bestemte meg derfor for i tillegg å bruke en times tid til nevnte aktiviteter. Som jeg har gjort tallrike ganger før, plasserte jeg meg utafor kantina i kjelleren på SV-fakultetet. Jeg spredte utover et bord noen politiske pamfletter med navn som "Rød feminisme", "Feministisk sosialisme?" og "Stormaktsinteresser på Balkan". I tillegg dekorerte jeg bordet med et stoffbanner med navnet på avisa Klassekampen, som jeg hadde gleden av å formidle et spesielt godt studenttilbud på.

Etter få minutter blei jeg oppsøkt av en person som opplyste at han var organisasjonssekretær i Studentstyret. Ærendet hans var å be meg pakke sammen og

fjerne meg. I følge ham trengte jeg Universitetsdirektørens tillatelse for å bedrive min aktivitet. Hvis jeg søkte om dette, ville Studentstyret få saken til høring, og det ville sikkert tilrå avslag. Man hadde nemlig et prinsipp om ikke å godta kommersiell virksomhet på området.

Som sagt blei jeg en smule paff, og det av flere grunner. Det er bl.a første gang jeg har opplevd å bli kategorisert som kommersiell når jeg til kostpris falbyr politiske skrifter som knapt har andre distribusjonskanaler enn fra hand til hand. Jeg trur også det er aldeles nytt at spredning av politiske aviser forsøkes begrensa på universitetsområdet. Og Klassekampen har vært solgt slik i alle fall i 25 år. Men mest paff blei jeg antakelig av at studentenes egne tillitsvalgte velger å bruke si tid på å være meningspoliti.

Jeg opplever det som skjedde som et skarpt angrep på ytringsfriheten. Vi opplever det for så vidt flere steder, f.eks ved at kjøpesentre får ansvaret for trafikkareal og parkeringsplasser for så å forby politiske stands og gatesalg av aviser og hefter. Slikt er en utilsatt svekkelse av demokratiet.

Det vil være interessant å få en redegjørelse fra universitetsledelsen for hva som er bakgrunnen for slike innskrenkninger – forutsatt at organisasjonssekretæren har referert dem korrekt. Jeg undres også på om dette er en prioritert sak for Studentstyret (etter det jeg forstod, kom sekretæren ens ærend fra et anna bygg for å få meg fjerna).

Min gode oppdragelse og den nevnte paffheta gjorde at jeg fulgte oppfordringa om å gå. Men jeg kan nok si som the Terminator: "I'll be back!"

Gudmund Anders Dalsbø

Kutt kutt

Forrige uke mistet to av hovedfagsstudentene våre veilederen sin på grunn av nedskjæringer i budsjettet. Denne uka reiser universitetsstyret med hurtigruta til Lofoten for å ha årsmøte, i tråd med tradisjonen. De har allerede booket plass på

en restaurant i Kabelvåg. Jeg forstår at vi må kutte ned der vi kan og der vi ikke kan, men det ville vært fint hvis universitetsledelsen var litt mer solidariske.

Rani Lill Anjum, Filosofi

Udemokratisk demokrati?

I forrige Utopia kommer stud.jur. Eliassen Darell med påstander om at studentpolitikere ved UiTø går igjen i alle verv, til evig tid. Vi bestemte oss for å undersøke om dette virkelig kunne stemme. Stikkordene for oss var lengde og mengde.

Lengde først. Vi avgrensner den "evige tiden" til stud.jur. Eliassen Darell ved å si at en person som har deltatt i studentdemokratiet i to år eller mer er en gammel traver. Studentstyret valgte på siste møte i fjor 31 representanter til diverse styrer, råd og utvalg hvorav seks kan kalles gamle travere. Studentstyret består av 23 faste representanter. I dette organet er det tre gamle travere.

Her var det jammen ikke mye gammelt blod.

Så kommer vi til det med mengde. I følge lista over valgte representanter har fem personer flere verv samtidig. Av de som sitter i Studentstyret er det ni som har flere verv samtidig. Hvis dette fører til at ingen andre slipper til, er det absolutt en ulempe. Hvis det fører til at folk gjør en god jobb fordi de opparbeider seg kompetanse og erfaring gjennom sine andre verv, så ser ikke vi hvordan det kan være negativt.

Stud.jur. Eliassen Darell påstår også at studenter flest ikke har mulighet til å stille til vervene fordi de ikke offentliggjøres. Dette er direkte usant. Valgene offentliggjøres i Utopia, via e-post og på hjemmesida til Studentstyret. Stud.jur. Eliassen Darell har vært student ved UiTø i fem år og har ikke fått med seg dette. Han påstår også at man nærmest må ha bodd i "Tåkeheimen" for å få innpass i studentdemokratiet. Usaklig, men hvis vi sjekker,

er det ingen av de som sitter i Studentstyret eller de 31 valgte som bor eller har bodd i "Tåkeheimen". Føler vi oss smurt over kritikken fra stud.jur. Eliassen Darell? Ikke det minste! Derimot er vi forundra over kritikken karakter. Du kritiserer oss ikke for det arbeidet vi faktisk gjør. Det hadde vært mye mer interessant å diskutere saker, og ikke om vi skal kunne inneha verv. I følge stud.jur. er det liten interesse rundt studentdemokratiet, det er få som engasjerer seg, og dette skal løses ved at de engasjerte ikke lengre skal delta. Her er det noe som ikke stemmer...

Vi håper at den kritikken som stud.jur. Eliassen Darell har kommet med ikke fører til at folk vegrer seg for å ta på seg verv. Det hadde vært synd om dette skulle bli drepende for studentdemokratiet.

Grethe Karlsen & Ellen Øseth, Studentstyret

Studenthus for alle

De siste to månedene har det vært kjent at studentene i Tromsø har fått et kulturelt og sosialt sentrum. Studenthuset driv har fått en overveldende mottakelse både i media og i Tromsø by. Det tok studentene i Tromsø 30 år å etablere Studenthus, men nå er det endelig her!

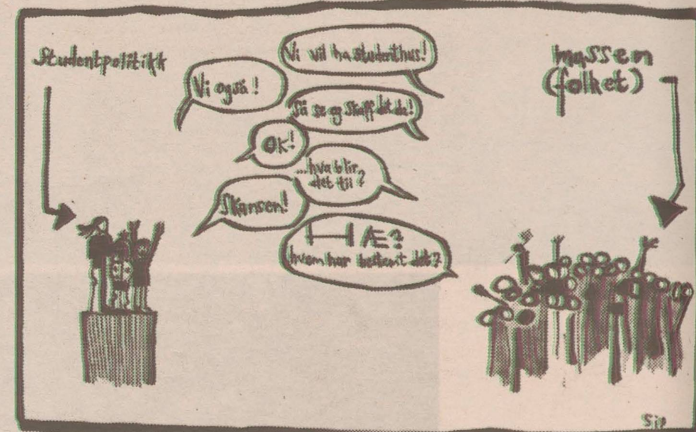
I siste utgave av Utopia kritiseres studenthusarbeidet av Jan Håkon Juul. Undertegnede ønsker her å oppklare noen av de spørsmålene Juul reiser.

Demokratisk svikt?

Skansen ble en aktuell mulighet tidlig på høsten i fjor. Muligheten ble vurdert og funnet interessant. På tidligst mulig stadium ble Universitetsstyret, Høgskoleledelsen, Studentstyret, Studenttinget og styret i Studentsamskipnaden informert.

Studentene har ved flere anledninger fremhevet Skansen som et velegnet bygg for studenthus (prosjekt 95 og studenthusutvalget). Studenthusutvalget som sto bak planene om leker fører seg her inn i rekken av de som anbefalte Skansen.

Alle de representative organene ble altså trukket inn på et tidlig stadium for å få vite om det var verd å forhandle frem en avtale. Studentene har ved sine organer bestemt og drevet frem prosjektet. Det kan

vanskelig hevdes som Juul at bare en håndfull mennesker fikk bestemme.

Hemmeligholdelse

Grunnene til at forhandlingene ble holdt innenfor de valgte organer er flere. Blant annet var dette et helt klart krav fra VertsHuset Skarven (Skansens eier) og ellers en selvfølge når en forhandler om så store økonomiske avtaler.

Dersom det hadde blitt offentlig kjent ville det også klart forverret sjansene til å gå forbi prioriteringslistene i departementet. Det er også viktig ikke å skape usikkerhet rundt de ansattes situasjon.

Dårlige scenefasiliteter?

Juul hevder at en scene i første etasje er lite egnet fordi det er lavt under taket. Vi har prøvd å informere bl.a gjennom Utopia og andre medier om at det skal gjennomføres omfattende ombygninger. Det ser nå ut til at vi faller ned på en løsning nært opp til scenen på gamle Ungdommens Hus, som hadde svært gode scenefasiliteter. Både luft over artistene og

publikumskapasitet prioriteres.

Det er også verd å nevne at Norges største konsert-arrangementnettverk, Norgesnett, ønsker å gjøre driv til scenekategori A, altså en av de beste. Det skal brukes flere millioner i bygget for å gjøre det fenomenalt som Studenthus. Sikkerhet har høyeste prioritert, derfor er byggeteknisk ekspertise konsultert.

Vi er klar over at det har oppstått misforståelser. Vi har satset på å få ut informasjon, men vet vi ikke har vært flinke nok. Vi vil fortsatt satse på informasjon, men håper samtidig at alle som lurer spør.

Visjonen bak organisasjonen driv er medbestemmelse og tilhørighet. De som er aktivt med som frivillige er de som bestemmer. Det er nok av muligheter til å være med å utforme det som kan bli Norges flotteste studenthus og et kulturelt sentrum for hele landsdelen.

Vær med å form driv!

Jon Christian Fløysvick Nordrum, styreleder i Studentsamskipnaden

kultursider

FOTO: HANNE STIEN

KULTURLEIAR

Mulighetenes hus

Endelig kan normale ungdommer få seg en billig øl i lokalene til gamle Ungdommes hus uten at det blir tatt opp som sak i forhørsretten eller kommunestyret. Det mest radikale en student kan foreta seg er, ifølge den siste statistikken, å stå på eksamen.

Siden det allerede er slik, er det liten fare for at studenthuset skal forverre situasjonen. Tvert imot står vi foran en rekke begivenheter som redder både vårt kulturelle omdømme og studentersamfunnets budsjett.

Dette vil forhåpentligvis bidra til at studentaktivitetene blir synlige. Skansen vil aldri erstatte Bodegaen eller UB-kantina, men den kan prøve å konkurrere med Blå Rock og de andre utestedene i Tromsø som alle finansieres av Lånekassen. Studenthuset har banet seg veg på det stramme økonomiske og kulturelle markedet i Tromsø med spisse albuer og subsidier.

Det har på en vidunderlig måte utnyttet ølkrigen mellom Mack og Rignes til fordel for Tromsøs mest aktive konsumenter og bevist at Norge er mulighetenes land. Spørsmålet er nå om dette huset blir like tomt som Det norske hus. I så fall blir det ikke bare en sak for verdikommisjonen, men også for alle oss som mener at innhold og form er beslektede begreper. Vi kan aldri vite om studentene vil bryte den statisk dokumenterte apatien.

Denne uka fikk vi også vite at studentene ikke vil dra til utlandet, selv om studieplasser på Algarve og Grenada står tomme. Hvis dette er tilfelle ser det ut som studenthuset går en dyster framtid i møte.

Michael Wynn

Når Dostojevski blir korsfestet

Foto: Asbjørn Moe

teater

Når salmene begynner i Rådshuset hopper en naken mann fram skinnet fra stearinlyset. Han pustet intenst og beveger seg frenetisk over gulvet i et forsøk å gi sjel til Dostojevskis En dikters selvmord

I bakgrunnen spiller en svenske klarinett, det behagelige motstykket til dikterens sinnssykdom. Det gåtefulle halvmørke, de to menneskene i en ring av stearinlys og den monotone musikken blir ramma for en rekke symbolske handlinger: tenning av bål, riving av papir og vasking av føtter. Den gale dikteren blir en danser som tramper rundt i sin egen voodoo-dans for å mane fram det dystre i Dostojevskis forestillingsverden. Til slutt bygger han like godt sitt eget kors og henger seg på det.

Forestillinga hviler på skuespillerens utmerkede fysikk, hans kraftfulle bevegelser og på en scenografi som låner mye fra bibelen og modernister som

Beckett. Spørsmålet er ikke om vi går dypt nok ned kjellerdypet. Sinnssykdommen i munkeceller er klart som dagen. Om det er Dostojevskis visjon, har ingen anelse. Hovedpersonen er så gal og så andpusten at orden blir borte. Koreografien tar over. Kanskje det er like greit.

I Becketts Mens vi ventet på Godot har hovedpersonen så lite å snakke om at det vurderer å henge seg. De mange henvisningene til film og Tsjetsjenia er variasjoner over Dostojevskis sjel og som alle vet, tilhører den verden litteraturen og de som orker vekke den til livet.

Michael Wynn

Sideblikk

Den foranderlige evighet

Han hadde tenkt lenge på det. Jeg kunne se at han hadde vridd hjernebarken. Den var nok like tørr som en svamp på en nedlagt skole. Øynene var skrubbete og hadde røde rammer. Han stirret uten å se langt. – Jeg fikk aldri sagt det. Han ristet hardt på håndleddet. – Hvorfor ikke? Jeg kjente hele historien og var forvirret som en brødsmule på et rent gulv. Veggene tidde. De ventet på en selvmotsigende bekjennelse. Det hørtes ut som stemmebåndet hans var blitt slipt med grovt sandpapir. – Jeg fikk ikke presset det ut av munnen, han ristet ennå på håndleddet. Det knaset. Jeg fikk

bølger under huden av støyen. Hvor var englene som skulle fly over jorden? Jeg ville lytte, men det kom ingen ord fra hans munn. Vi satt der lenge uten lyd. Kråkene skrålte, men de var ikke engler. Håndleddet som ristet virket inn på sinnet mitt. Ingen tilstander er evige – tankene mine undret seg. Det foranderlige er evigvarende. Han kom ikke til å bli sittende slik lenge. Han ville miste hånden om det fortsatte. Den ville visne. Om en tid vil alt være på et annet nivå. Kråkene vil skrike

andres skrik. Rommet var ennå lydløst. Veggene ventet fortsatt. Han reiste seg fra gulvet der han satt i en ball. Hånden var rød. – Jeg må over i et annet hus. Han forsvant ut døren like fort som han hadde åpnet den. Jeg satt igjen og lyttet etter englevingers slag.

Hanne Stien

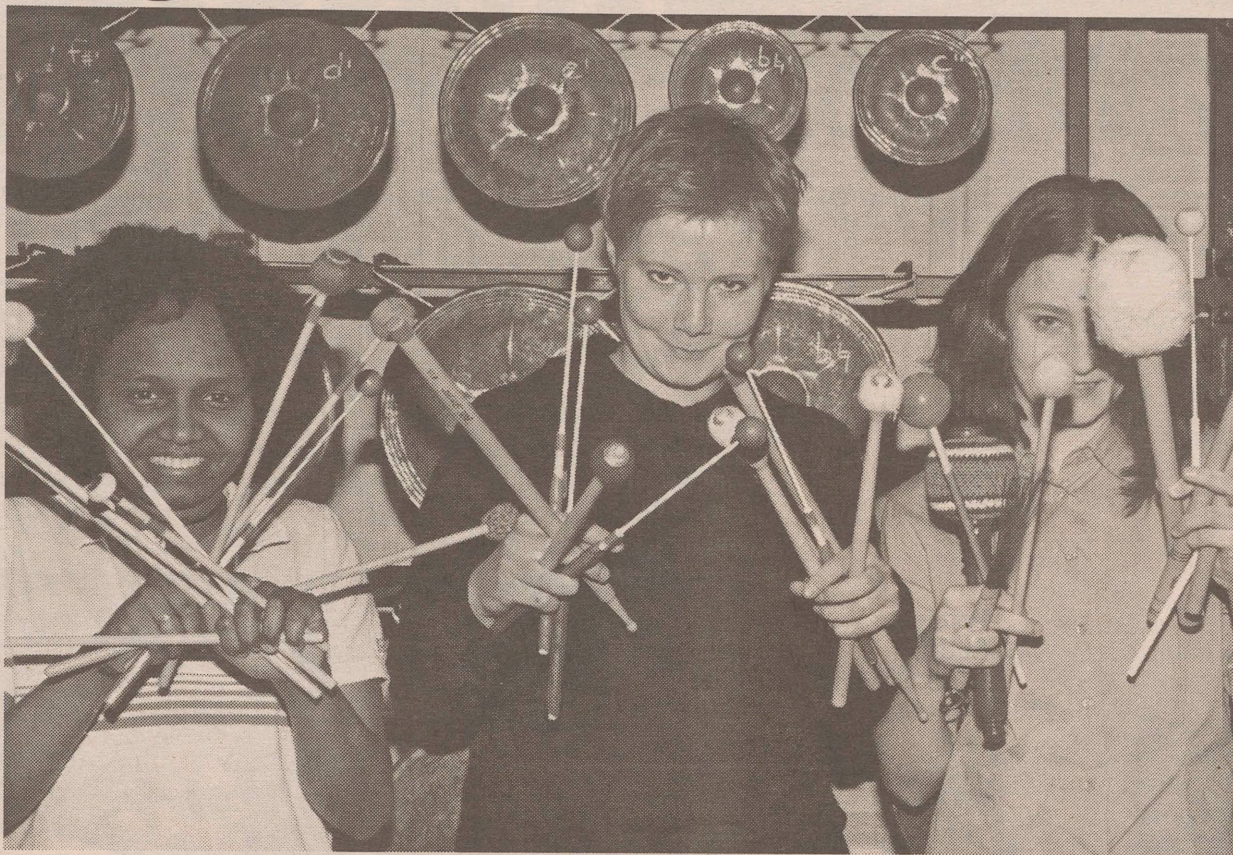
Slagferdige jenter

På sørspissen av Tromsøya, langt fra universitetet, ligger den flotte bygningen til Musikkonservatoriet i Tromsø. Der, nede i kjelleren, finner vi spesialrom stappfulle med instrumenter; - himmelrike for tre slagferdige jenter.

Mathias Zielke
(Tekst og foto)

Ellen Kathrine Trelease Eriksen (20), Eli Molaug Odland (21) og Nasra Ali Omar (20) kommer fra Lier, Sandnes og Harstad. Men de trives i Tromsø og angres overhodet ikke på at de mer eller mindre tilfeldig havnet her. Musikkonservatoriet, tilbyr ideelle studieforhold for de tre slående jentene. De er i 2. semester av en 3-årig fagutdanning og er for tida det eneste slagverkstudiet på konservatoriet. De har også piano-undervisning og andre teoretiske musikkfag på timeplanen, men slagverk er hovedinstrumentet.

Du trodde kanskje slagverk var trommer og pauker og det

Nasra, Eli og Ellen Kathrine (f.v.) er slagferdige på mange måter.

var det? Å neida, - marimba, xylofon, vibrafon, conga, gonger og mye annet står linet opp i kjelleren. Og når tre jenter spontant går løs på to marimbaer fylles rommet med svevende lyder i en imponerende improvisasjon. Videre går det slag i slag på congaer ... det fenger,

det svinger. Selv om jentene er ved begynnelsen av musikkkarrieren har de allerede spilt på Nordlysfestivalen 2000 og på konserter med Tromsø symfoniorkesteret. I tillegg til å spille selv, underviser de andre elever.

Ellen Kathrine, Eli og Nasra

er ikke bare engasjerte når de står bak trommer og marimba'er - de tenner også når det gjelder å diskutere slagverkernes rolle i orkestre og deres omdømme blant publikum.

Det kan være frustrerende når folk ikke skjønner at de er like viktige som de andre musikerne

i et orkester, men det finnes heldigvis noen blant publikum som verdsetter deres ferdigheter. "Det er ikke bare å slå på!", avslutter Nasra, noe som man gjerne er enig i etter et møte med disse tre slagferdige og slagkraftige jentene.

"To skal det være" - eller?

bok

Sammen av
Josie Lloyd
og Emlyn
Rees

Oversettelse:
Hege Mehren
og Isak
Rodge

Sammen - eller Come Together - er boka som selv far kan ha i bokhylla uten å skjemmes. Historien om og av Amy og Jack er både sjarmerende og troverdig. Eneste drawback for anmelderens leseopplevelse er oversettelsen; overflødig og sviktende.

"Men den typen jeg venter på, er ikke Jack. Den typen jeg venter på, er perfekt. Han er den rette. I tillegg er han et fantasiprodukt. Så i stedet har jeg Jack. Riktignok er Jack virkelig, men han er ikke perfekt. Det er sider ved ham som virkelig irriterer meg. Nok til at det blir en liste av det." Både Jack og Amy serverer lister i boka Sammen. Lister over det meste. Sexpartnere, jobbmuligheter, fiaskoer og eventualiteter.

Sammen finner sted i London og nærliggende områder. Hovedpersonene Amy og Jack er begge midt i 20-åra, passe vellykket og passe mislykket. Tilfeldigheter gjør at de treffes og faller pladask for hverandre. Med hvert sitt kapittel og syn på hendelsene gir de oss en ærlig og troverdig skildring av det å komme sammen, både som individ og elskere.

En av årets triveligste bøker er kommet i norsk språkdrakt, Sammen er boka som de nyetablerte forfatterne Lloyd og Rees ville skrive for å prøve ut en vri på utallige fortellinger om "life and how to live it" sett fra kun et kjønns synsvinkel.

På tross av sviktende selvbilde og ren uflaks greier hovedpersonene å bli noe som ligner et par, men veien mot "lykken" er slett ikke noen dans på roser.

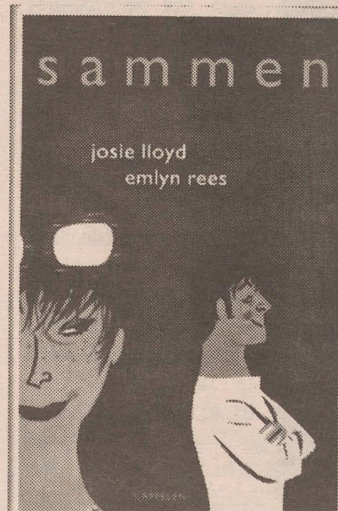
Jack er livredd for pliktelsene, noe som holder på å ta knekken på det gryende forholdet. Amy er også livredd sine egne følelser, det holder henne nesten fra å gi seg selv.

En morsom og levende historie svekkes dessverre av at oversettelsen ikke er helt i tråd med Amy og Jacks øvre middelklassebakgrunn. Det blir både pinlig og platt å lese at

de "knuller" - et forflatende uttrykk som ikke hører hjemme i bokas sosiale setting. At tittelen ble Sammen i oversettelsen er også en svakhet, sangen "Come Together" har en spesiell plass i historien. I tillegg henspeler uttrykket på både Jack og Amys drøm om det perfekte forholdet - der den ultimate lykken er å komme samtidig.

Utopia anbefaler leserne å huke tak i en utgave i originalversjon, denne boka bør ingen gå glipp av. Perfekt som alternativ påskekrim - spenning er det nok av fra parhestene Josie Lloyd og Emlyn Rees. Rosinen i pølsa er at forfatterne ble et par mens de skrev boka, det får kanskje naive sjeler til å tro at "lykken" fins der ute et sted.

Ingrid Klein-Hedlund

NORGE 400

Jo eldre man blir jo mer forstår man at det viktig å holde dekorum. Voksne mennesker og særlig naboer lever i en hysterisk frykt for de vedtatte retningslinjer. Mens barna tumler rundt i verden uten mål og mening og tar på alt de ikke putter i munnen, så forlater den voksne følelsene i det han åpner døra og trer smilende ut i verden. Dette har selvfølgelig med ansvarlighet å gjøre og den norske stat personifiserer ansvarlighet. Dette ble vedtatt på Eidsvold. Den allmenne borger må alltid være seg bevisst hvilke forordninger som til enhver tid gjelder fordi det finnes to typer regelryttere som hver på sin måte vil ta livet fra oss: den profesjonelle og den frivillige. De første tjener på andres elendighet (advokater), mens de andre skriver lesebrev til lokalavisene.

Peder Ås
Sollia 3
2000 Lillevik

Lillevik 02.02.2000

Teknisk etat
v/Marte Kirkerud
2000 Lillevik

Klage på enkeltvedtak nr. 45748 av 10.01.00

Viser til innvilgelsen av Lars Holms søknad på å bygge basseng i hagen. Det er flere forhold rundt denne innvilgelsen som er klanderverdige.

For det første er det ikke gitt nabovarsel i denne sammenheng, og heller ikke forholdet gått til høring til nærliggende naboer. Videre står det klart i Plan- og bygningsloven av 11.juni 1993 nr.85 § 83(1) at "basseng og brønn skal til enhver tid være sikret slik at barn hindres fra å falle i dem" (min utheving).

Jeg har små barn på henholdsvis 2 og 4 år, og faren for at de kan falle i bassenget er reell. I den sammenheng må det sies at jeg er nærmeste nabo med søknadsholder, og ikke annet enn en lav hekk skiller våre tomter. For øvrig er denne hekken vedlikeholdt av meg, men plantet av Holm. Den har grodd seg skjev, og størstedelen befinner seg nå på min tomt. Hadde denne hekken vært korrekt plantet, ville bassenget vært for nær min tomt, jf. Grannegjerdeloven av 26. Juni 1992 nr.86 § 255 om minimumsavstand på 85,2 cm mellom bygg og tomtegrense. Bassenget vil i realiteten ligge kun 79,8 cm fra min tomt, men på grunn av hekkens skjevhet inn på min tomt, vil bassenget ligge 85,8 cm fra min tomt, noe som er innenfor loven standard, men ikke rett. Dette er lett verifiserbare opplysninger hvis man sjekker tomteregisteret fra 1969, og samholder den med Holms bygningsplaner.

En annen ting med et slikt basseng, er problemer på varme sommerdager. Lillevik er en innlandskommune, hvor hete og tørr luft er et gjennomgående problem. Vannet i bassenget vil fordampe, blande seg med støvet på bakken, og forårsake gjørmedannelse i naboområdet. Dette kan på noen måte ikke ansees som heldig for noen parter.

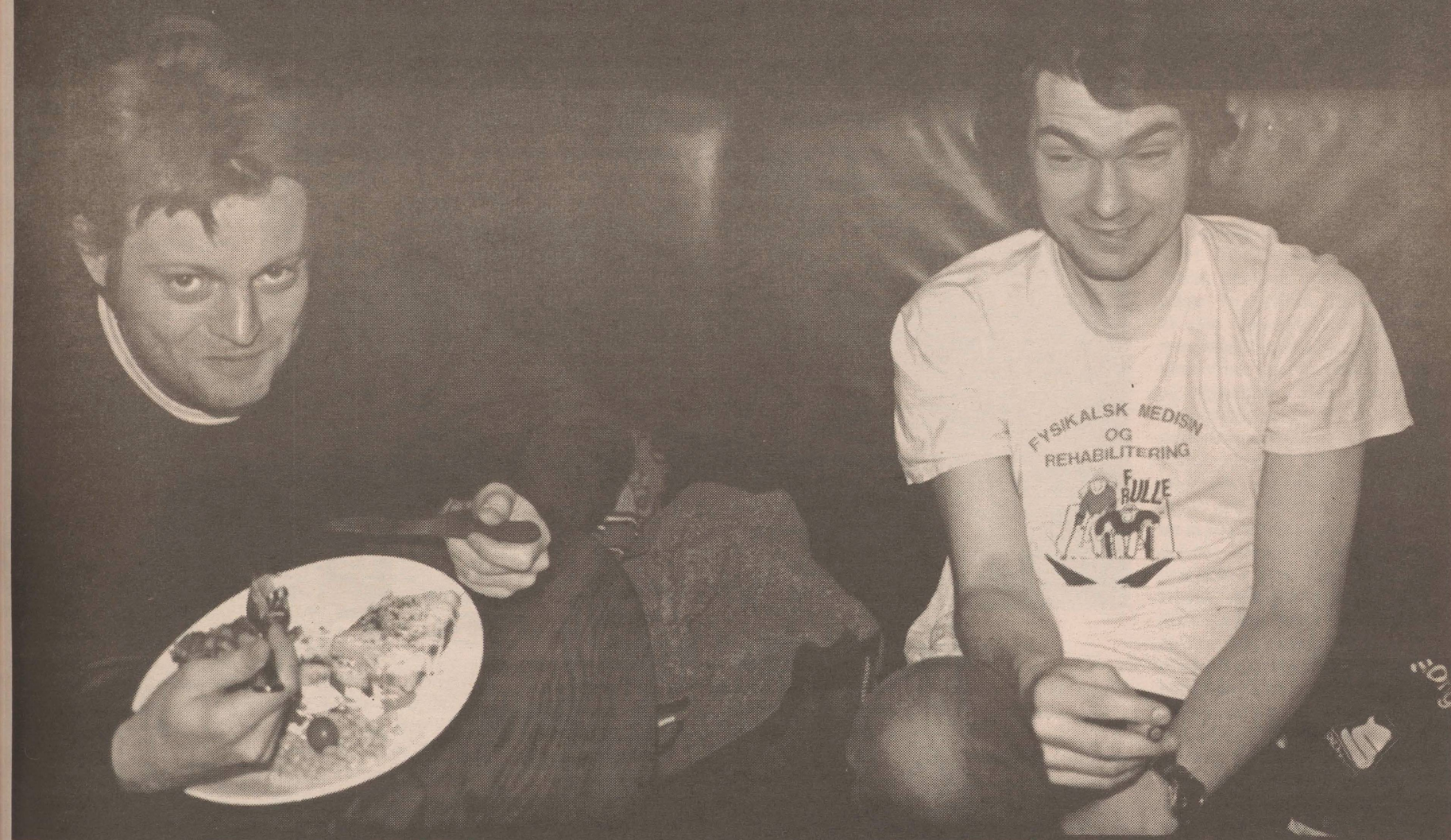
Videre kan jeg påpeke at bassengets beliggenhet vil ødelegge en gammel sti som min familie har benyttet seg av i over 30 år. Relle hensyn tilsier at vi burde vært konsultert før man godkjente såpass drastiske endringer i vårt nærmiljø. Det har aldri oppstått problemer med Holm om denne "snarvei"-ordningen, men det har tvert imot vært en stilltiende konsensus mellom oss. Jeg frykter nå at disse bassengplanene kan ødelegge et ellers godt naboforhold.

Som et avsluttende argument kan jeg si at jeg har en gammel, blind hund med et amputert ben. Det er jo klart at et slikt anlegg vil tiltrekke seg småfugler, og hunden som er vant til naboens hage, vil la seg friste av dette. I og med at den er gammel og syk, er jeg tilbøyelig til å si at den faller inn under Bygningslovens § 83 om vern for barn som nevnt over.

Vennlig hilsen med håp om velvilje

Peder Ås

Motormat

UTEN MAT OG DRIKKE: Selv tøffe rockegutter som Bent og Hans Magnus må spise før de presterer.

FOTO: ASBJØRN MOE

De som trodde Motorpsycho var hardbarka og slitte trønderrockere, må nok innse at de har tatt skammelig feil. Jeg møtte dem på Europaturneens spede start i Tromsø. De er koselige karer som gir all honnør til fansen.

Jeg møter Motorpsycho på Sub noen timer før konserten starter. Bare vokalist Bent Sæther og gitarist Hans Magnus "Snah" Ryan, vel og merke. Trommis Håkon Gebhardt er på telefonen med mora si.

De virker ikke som de rå og rocka typene det kan se ut som ved første øyekast. Tvert om, de ser virkelig søte ut der de sitter og venter på neste intervjuer. Men så er de jo trøndere da. Og det er jo en kjensgjerning at trøndere er et gemt folkeslag.

Skrekkblanda fryd

Med seg på sitt første stopp på Europaturneen har Motorpsycho Bård Slagsvold fra Tre Små

Kinesere. Han står for stryke- og blåsearrangementene på den nye plata *Let them eat cake*. Vokalist Bent Sæther syns han er en herlig fyr.

– Han er notekyndig og veldig lett å jobbe med. Han skal få slave litt når vi setter i gang med vårt gamle materiale og spiller i vei, smiler Sæther.

Det å dra på Europaturne ser Bent på med skrekkblanda fryd. De har 50 låter innøvd, og vet ikke hvordan turneen blir på forhånd.

– Vi starter på et punkt og endrer oss i løpet av turneen. Med Bård har vi et større potensiale, vi må ta hensyn til en tredje stemme og et fjerde instrument. Det er sunt for arbeidet vårt og vi vokser på det, forteller han. De håper selvfølgelig resultatet blir bra.

Fan teller mest

Motorpsycho fikk nyttårsaften

kåra ei av låtene sine til årtusenets låt på P3 av publikum. De NRK-ansatte ville ha fri, og satte opp ei liste over forslag som folk kunne stemme på. I tillegg kunne man foreslå selv, og det var her Motorpsycho kom inn. Jeg lurte litt på hvordan Motorpsycho kan vinne over all verdens band og musikere. Selv påstår Bent og Hans Magnus at det gikk sport i hele greia.

– *Vor Tex Surfer* blei foreslått, og det tok litt av. Fans la ut linker på internett. Det fungerte slik at besøkte man ei bestemt side, stemte man samtidig på oss. Og slik gikk det til, ler Hans Magnus. Årtusenets låt-tittelen var deres.

Slike ting som kommer fra fansen teller mer for Motorpsycho enn alle Spellemannpriser i verden.

– Vi syns det er artig at vi har trofaste fans. Bare det å besøke hjemmesida vår, som

fanklubben har laga, er jo et eventyr. Her finner jeg siste sladder om meg selv, smiler Bent.

Rendyrkelse

Det nye albumet er annerledes. Roligere og mer poppa. Har de blitt eldre og roligere selv når de leverer et totalt annerledes produkt? Bent og Hans Magnus forteller ønska å gjøre noe helhetlig og rendyrka.

– Vi fant ut at det var morsommere å få til noe som bar preg av en stil, og ikke litt av hvert som vi ofte har gjort før. Vi kan selvfølgelig finne tilbake til gammel, god stil, sier Bent.

Snart er de klar med nok en liveplate i serien *Roadwork*, som forhåpentligvis kommer i år med nok et snitt utmerket konsertopplevelse.

Kari Mette Darell Eliassen

En årstid i helvete

I 1873 komponerte poesiens rotløse barnegeni et av sine største og siste verk. Arthur Rimbaud hadde blitt skutt av sin elsker. Nå forlot han de litterære salongene og ble til slutt vagabond, desertør og våpenselger blant sanddynene i Nord-Afrika.

Rimbaud veltet inn over kunstnermiljøet i Paris som en invasjon fra Ardenne. Hele sitt liv flyktet han fra sin klaustrofobiske barndom. Hans far var en soldat på gjennomreise som forlot familien og mora var en religiøs pietist som tviholdt på en besteborgerlig fasade. Alle som møtte ham ble overveldet av hans enorme begavelse, men de oppdaget snart at det lå noe opprørsk bak det barnslige ansiktet. Om det noensinne har levd en rennesteinspoet eller et menneske som lever opp til myten om bohemen og det hvileløse kunstnersinnet, så måtte det være Rimbaud. Han skrev sine mesterverk fra han var 16 til han var 19, så sluttet han brått, forlot alt og alle og ble en

legende.

Det verserer ulike teorier om hvorfor han gjorde dette. Var det bruddet i hans homoseksuelle forhold til poeten Paul Verlaine? Var det hans tragiske oppvekst? Han flyktet hjemmefra når han var 14. Som tenåring grov han i søppelbøttene i Paris når Frankrike tapte krigen mot Preussen i 1870. Han så med egne øyne oppløsningen av det siste franske keiserdømmet og opprøret i Pariserkommunen. Han vanket blant kunstnere og malere, drakk ustanselig, eksperimenterte med stoff og

levde kafelivet fullt ut.

Men etter at Verlaine hadde skutt ham i hånda trakk Rimbaud seg tilbake, tok et oppgjør med sin egen kunstteori i diktet *En årstid i helvete*, og bestemte seg for å bli en handlingens mann. Verlaine, som ennå savnet sin kone og barn, gjorde et mislykket forsøk på gjenforening, men Rimbaud snudde ryggen til ham. Verlaine var på denne tida nyomvendt og skal ha bedt om Rimbauds frelse: "Barmhjertige gud, frels dette barn av sinnet".

Mot fjerne horisonter

Rimbauds reiser brakte han gjennom de fleste land i Europa, inkludert Sverige, men etter hans søsters død i 1875 satte

han kursen mot eksotiske kontinenter. Først bestemte han seg for å dra til Russland via Østeriket, men i Wien ble han ranet av sin egen kusk. Han tigget i gatene til han ble arrestert av politiet for løsgjengeri og sendt ut av landet. Året etter var han i Holland hvor han meldte seg inn i hæren for en seksårs periode, men etter noen få måneder i koloniene på Java deserterte han. Han kom tilbake til Paris i en britisk sjemannsuniform. Så bestemte han seg for å dra til Egypt. I Hamburg fikk han høre at et skute seilte fra Hellas og i 1878 krysset han alpine til fots vinterstid, et vanvittig påfunn hvor han nesten frøs i hjel. Noen måneder seinere kunne han stolt skjære navnet sitt inn i en av steinsøylene på Luxor templet. I Egypt jobbet han en stund i Alexandria før han flyttet til Kypros. Her fikk han fikk tyfus og da han vendt hjem til sin mor for å hvile var han bare 25 år gammel.

Rimbaud hjemkomst ble ikke noe mer en et nødvendig stopp ved vannhullet. Lidelsen hadde vært en ingrediens i hans kunstsinn og nå ble det kraften som drev ham. Han reiste straks tilbake til Kypros hvor han sparte nok penger til å reise nedover langs kysten av Rødehavet. Utslitt og syk av feber endte han opp i den gylde, isolerte havnebyen Aden. Her kom han i kontakt med en fransk kaffe eksportør, og det var i hans tjeneste at det hete innlandet med sine bølgende sanddyner, taggete fjell og ville stammer åpnet seg for han. Han ble sendt til Harar, en by hvor ingen franskmann hadde vært før ham, og han fikk snart sjansen til å trene enda dypere inn i det ukjente Afrika. Hans artikkel om denne reisa ble publisert av Det Franske Geografi Samfunnet, men bare nevnet til hans mor fortalte hva han egentlig følte:

Ensomhet er en dårlig ting, og jeg begynner nå å angre på at jeg aldri giftet meg eller stiftet familie. Slik som det er nå, er jeg nødt til å streife over jorden, bundet til et fjernt foretagende. Og hver dag får jeg mindre smak for klimaet og levemåten i Europa. Men nei, hva betyr vell disse endeløse inntak og uttak av profitt, disse eventyrene, disse vanskelighetene blant fremmede raser, disse språkene som fyller mitt sinn; hva betyr vell all denne ubeskrivelige lidelsen om jeg ikke en dag etter mange år får hvile på et sted som jeg liker og ha min egen familie... Men hvem vet hvor lenge jeg kan overleve i fjellene her. Jeg kan miste mitt liv blant disse folkene uten at noen noen gang får høre om det.

Våpenhandleren

Når Rimbaud slutt vendte tilbake til Aden hadde han med seg en abyssinsk kvinne som han levde lykkelig sammen med en stund. Vi vet lite om årsakene til at han sendte han henne vekk. Det var nye tider i området. Egypts maktstilling ble svekket

og i likhet med mange andre Europeere forsøkte Rimbaud å tjene penger på våpenhandel. Han skaffet seg drevne partnere og investerte alle sine sparepenger for å utruste en karavane, men Fru Fortuna var likevell ikke på hans side. En av hans kolleger ble myrdet og de to andre ble syke. Rimbaud ledet selv karavanen fra kysten gjennom innlandet. Det tok ham flere måneder, en beintøff kamp mot elementene. Når han kom fram ble han svindlet av den utpekulerte kong Menelek, og regnskapet gikk såvidt i hans favør.

Siden han nå hadde en unik kjennskap til de lokale forholdene, og siden Italia nylig hadde engasjert seg i regionen, sendte Rimbaud noen artikler til avisa Le Temps. Artikkene ble avslått, mens avisa kunne fortelle om hans voksende rykte i hjemlandet:

Du vet det kanskje ikke siden du lever så langt unna at du for en liten cénacle i Paris har blitt en slags legendarisk person, en av de som får sin død erklært, men som likevel har en liten gruppe

som tror på seg og som venter utålmodig på sin hjemkomst.

De smålige salongene i Europa befant seg i en del av verden som han hadde lagt bak seg. Rimbaud var nå en værbitte eventyrer og han forfulgte sine investeringer. Han inngikk et partnerskap om frakt av varer mellom den franske havnen Djibouti og Harar. Hans nye medsamsvorne trakk ham inn i den ulovlige handelen med slaver til Arabia. Likevel solgte han for det meste våpen og andre varer. Etterhvert opparbeidet han seg et betydelig foretak og ble en godt likt handelsmann som var kjent for sin sparsommelighet og integritet. Han hadde et godt forhold med lokalbefolkninga og hjalp ofte de som trengte det. Som hvit i Afrika var han fortsatt en utenforstående, og ofte skrev han drømmende hjem til sin mor om hvordan hun skulle gifte han bort den dagen han vendte tilbake. Tjenergutten Djami holdt ham med selskap, en støttespiller som alltid sto ved Rimbauds side. Den godhjertede Rimbaud giftet ham gledelig

bort da han ble tyve, selv om det forsterket hans ensomhet.

Poeten vender hjem

Avgjørelsen om å reise tilbake til Europa var uunngåelig. I 1891 fikk Rimbaud smerter i foten, den ble betent og han mistet bevegelsen. Han fryktet at hans dager var talte og han satte straks kursen hjemover. 16 tjenere bar ham gjennom ørken og regnstorm i flere uker ned til havnebyen. Legen på stedet dempet symptomene slik at han kunne seile til Marseille. Han telegraferte til sin mor og til sin søster at de måtte møte ham der og at han trolig måtte amputere det ene beinet. Det var så vidt han kom i havn. Han ble båret i land, men forsto han at han ikke hadde lenge igjen. Det eneste han tenkte på nå var om hans private liv hadde vært bortkastet. Han kom tilbake som en kunstnerisk legende, men han tok aldri kontakt med noen av sine gamle kolleger. Hans siste dager ble tilbragt sammen med sin søster og han beklaget ustanselig at han aldri hadde fått giftet seg:

Og jeg som hadde planlagt å komme tilbake til Frankrike denne høsten for å gifte meg. Farvel giftemål! Farvel familie! Farvel framtid! Mitt liv er over! Jeg er ingenting mer enn en død trestamme.

Rimbaud døde 9. november 1891 ved sin søsters side, 37 år gammel. Hans mange opprør både i sitt liv og i sin poesi har siden påvirket en generasjon av poeter. Når hans gamle elsker den store dikteren Verlaine ga ut sin bok om det han kalte De fordømte poetene, fikk Rimbaud hedersplassen. På sekstitallet ble han beundret av Jim Morrison og Bob Dylan og han ble - selv om han selv aldri var stolt av sin skjebne - sekstiåttens poetiske ikon.

Michael Wynn

Fra direktørene som brakte deg "Idrettshallen"

KETIL STEIGEN

Kjent fra Samfunnet og Studentstyret

De var unge,
de var idealistiske,
men de hadde sterke
krefter mot seg...

..tidenes mest kyniske
mafiabande...

Skaidi

...kassasuksess
i milliardklassen

Nordlyset

..utvilsomt en
tvilsom ølbule

Tromsøflaket

sammen
skapte de...

DRIV

Interim-stjerner June Pedersen JCF Nordrum & Kine S. Spesiell gjestestjerne Hanne Stien Direkte fra vidda Kristian Wengen

Alf Idar Iversen, Amund Skålsvik, Anders Dahle, Anders Henriksen, Anders Wiesener, Ane Jung Sæviestad, Anette Seglem, Anette Sofie Knutsen, Anita Garder, Ann-Katrinode Liaren, Anna Kristoffersen, Anne Mathilde Berg, Arvid Klockervoll, Arne Gys, Arne Møbbekken, Arne Møbbekken, Arvinn Eskelund Gæggli, Astrid Molau, Bent Øvergaard, Bjørn Byggerud, Bjørn Danielsen, Bjørn Sor-Reime Erga, Bjørn Egil den Johansen, Berge Edvardsen, Camilla Lauksund, Camilla Lauksund, Camilla Pedersen, Carina Fjellidal, Cathrine Amundsen, Cathrine Færeth, Charlotte Sager Lund, Christine Smith-Simansen, Daniel Holand, Dany Tomar, Eirik Holso Pedersen, Elin Hållenstvedt, Elisabeth Maria Tøftan, Erlend Eides, Erlend Magnussen, Erling Innervik, Eyvind Stenersen, Frank Fredheim, Fridtjof Askjem, Friederike Nagel, Gjerrund Barvik, Grete Andersen, Gudmund Johansen, Gunnar Kula Amundsen, Guri Olsen, Goran Vestjord, Hållgeir Løland Torpe, Hanne Stien, Hans Øyvind Nilsen, Hege Folkedal, Haakon Christoffer Nordrum, Håvard Blixgård, Ingebjørg Wello, Ingrid Hovda Lien, Jan Håkon Juul, Jan Petter Fadum, Janne Hougén, Johanne Aspaas, Jon Andersen, Jostein Ellingsen, Jostein Eilivorsen Vigeland, Kathrine Jørgensen, Katrina Årsand, Ken Ove Hiltstad, Kjetil Johansen, Kjetil Kristiansen, Klaus Axelsen, Kristel Asphæim, Kristian Johansen, Kristian Bjarne Rolandsen, Kristin Glæver, Kristina Movik, Kristofferode Kokkvold, Laila Johannessen, Lars Frederiksen, Lars Hadsel Hansen, Lars Einaregy Kristoffersen, Lars Eirikent Allertsen, Magnus Andreassen, Mari-Gjendine Berntsen, Mariell Hansen, Marit Prestrud, Marita Vårdal Ingelkjøn, Marie Bull-Njaa, Marthe Mørset, Martin Sande, Mats Stetti, Mette Namitz, Mikkel Petersen, Monica Myrene, Monica Myrene, Monika Nordby, Nils Peterma Gagama, Olga Wisniewskajob, Pål Inghen Ottosen, Ray Jakobsen, Recha Hosseima, Remi Esper Løth, Remi Johantud Kristoffersen, Renate Sjølie Andresen, Rolv Otto Roinstad, Signe Merete Tandberg, Silje Miljeteig, Sissel J. Pedersenobb, Sissel J. Pedersen, Siv Elisabeth Johansen, Sten Floor Nelson, Stine Nesdal, Stine Støcker, Svein-Eirik Pettersen, Svetoslav Manov, Synnøve Peppø, Thomas Rahemo, Tiziana Balac, Torbjørn Nygaard, Torgeir Knag Fykesnes, Toril Betert Røssvoll, Trine Sylja Amussen, Trond Svein Laumann, Vegar Banes, Vegard Stokland, Vibeke Stokka, Øyvind Andersen Sivvoll, Åse Kjelland, Åse-Marit Øygard, Åse-Lill Trondsen, Åshild Skard

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

www.uit.no/studenthuset

Kommer til et studenthus nær deg 1. april

musikk

Zoom 2000
Blå Rock
23.mars

Psyko psyngedamer med høye kneløft, sær elektro og selveste Påsan – So What! Zoom 2000 – profilerer

Zoom 2000 er en turné satt i stand av osloklubben So What! Målet er at relativt ukjente artister skal få profilert seg for et større publikum. Turnéen har vært innom England og er nå i avslutningsfasen. 150 tilskuere tippet opp på Blå Rock.

Sær synging

Først ut var Påsan, for anledningen backet opp av duoen Martine og Mirejam. Å beskrive Påsan med få ord er vanskelig, musikken vekker assosiasjoner til Beck, Joy Division og Kraftwerk. En slags sær electropop med programmerte rytmer, gitar og keyboard. Påsan trakterer de aller fleste instrumenter med den aller største selvfølgelighet. Martine og Mirejam, av noen betegnet som discopunkdronninger, gjorde en god jobb med å backe opp Påsan bl.a. med den særreste

VILT: Tre ukjente band sørget for ville tilstander på Blå Rock. Kvaliteten var likevel varierende.

FOTO: HANNE STIEN

Zoom 2000

syngingen jeg har hørt på Blå Rock. Det tok litt tid å venne seg til denne rare trioen, men etterhvert måtte en innrømme at dette var ganske bra.

Musikk i kneshøyde

Neste band ut var Knee-High fra Liverpool. Bandet har fått mye skryt i den engelske musikkpressen, men selv om de

forsåvidt var flinke og samkjørte ble det ganske flatt og kjedelig etterhvert. Det gikk i ye olde britpop-dur hele veien med melodios gitarbasert rock. Best var de på slutten når de øket tempoet. Men har vi ikke band her på berget som ville spist Knee-High til frokost og vel så det? Alt i alt, skuffende. Det er vel en grunn til at

engelsk musikk er mest populær i nettopp England.

Saftig oppsving

Siste band ut var jentebandet Bronco Busters, kjent fra samleplaten Stiff Nipples Vol.II. Selv om det på forhånd var knyttet minst forventninger til dette bandet, sørget de for å berge kvelden etter sørgelige

Knee-High. De spilte tøff rock i ramones-tradisjonen. Men det som imponerte mest var trommeslageren som spilte med en innlevelse vi sjelden ser på den kanten. Klarer resten av bandet å prestere på lik linje med trommeslageren kan de nå langt.

Thomas Johansen

Flørt med tradisjoner

musikk

Susanne
Lundeng
Kulturhuset

Konsert med Susanne Lundeng er en nordnorsk historie-skildring.

En blir presentert for komposisjoner som har vært brukt i ulike sammenhenger fra tidlig 1700-tall. Hun er nyskapende og har farget musikken med sin person, noe som gir den tradisjonelle folkemusikken en moderne spennvidde.

Kan man skriftlig formidle den deilige lyden av de dype tonene skapt av en fiolinbue? Håndtert av ei dame som behersker sitt instrument til

fulle var dette en konsert der en kunne nyte og sanse musikken i halvannen time. I samarbeid med bandet sitt ga hun publikum en variert og sammensatt opplevelse. Hun spiller ømt og rått, det er vilt og sårt det hun formidler. Hver melodi har sin lille historie som gir lytterne nærhet til musikken. Følelser fremkalles, tristhet og humor går overens. Hun synger en vise om to småjenters sykdom og død. Sangen kommer fra Beiarn. Den er kalt "Bryllup med døden". En pest tar livet til mange barn på midten av 1800-tallet, en mor forteller sin historie. Overgangen herfra er vanskelig, men den går via en naturopplevelse og dermed godtas utviklingen.

Musikken stiger til nye høyder og trenger inn i sjela der den blir gjenstand for nye tanker- hun tenner håpet- sorgen forsvant.

Ingvild Valberg

Fornøyd visesanger

musikk

Magnus
Eliassen
Kaos
23.mars

Visepopens tid er ikke omme. Men det kan virke som om glansdagene er over

På torsdag var det 19 år gamle Magnus Eliassen som entret den lille scenen på det nyetablerte Kaos. ME, som hans soloprojekt blir kalt, skuffet kanskje mer enn han gledet da han opptrådte kun med gitar og egen stemme. ME spiller egentlig også dideridoo, han mikser gitar og dideridoo med egenkomponert drum'n bass. Det var faktisk noen sjeler som hadde forvillet seg til Kaos kun for å høre dideridoo. Disse ble følgelig skuffet da de fant ut at ME kun hadde med seg gitaren fra Bodø.

MELANKOLSK: Magnus Eliassen spiller egenkomponerte visesanger.

FOTO: HALVOR J. LIE

Eliassen sier selv at hans musikalske forbilder er Nick Drake, Meshagga og Tool. Selv synes jeg det var en slags sær blanding av Bob Dylan og Nirvana unplugged. Eliassen er en dyktig musiker, hvis

han mestrer alle instrumentene sine like godt som gitaren og stemmen er det nok en konsert verdt å gå på. På Kaos var han dog en smule skuffende.

Victoria Walløe

Ab Via

Ekstra! Ekstra!

Ab Via presenterer på side 24 årtusenets nyeste mafiaepos med stjernerdyss og stram regi fra filmhimmelens store lysende sol.

TRIVIELT

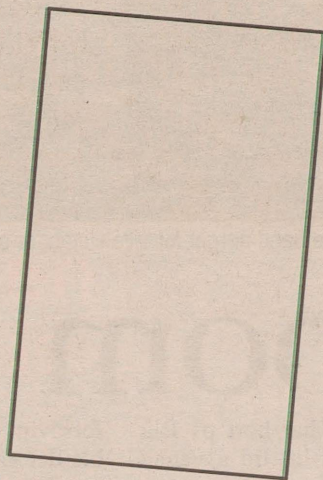
Ab via-redaksjonen er stolte over å kunne ønske en ny konkurrent velkommen på det nordnorske avismarkedet. Ompagniet Tidende tar pulsen på Ompafestivalen. Ab via-redaksjonen kan intet annet enn å bøye seg i Samfunnskjellerstøvet og støtte opp om Hans majestets og Hallgeirs hilsninger.

Kongen hilser Ompaf!

Hedagskaffen OPPHØRSALG! Kom 36 kroner!

TABULA

RASA

fire på gata

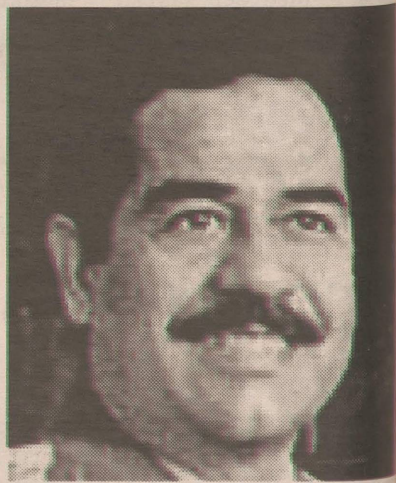
Hva synes du om jordkjelvet i Tyrkia?

A.Hitler
Ivrig bioteknolog
– Jeg syntes det er flott at så mange degoser dør helt uten grunn. Det sparer det tyske folk for mye arbeid.

P.Pot
Asiatisk reformtilhenger
– Dette har gitt oss en unik sjans til å begynne på nytt - med blank ark om du vil.

S.Hussein.
Kjent arabisk dissenter
– He he. Dette er alle smertemor. Det irakiske folket er fra seg.

Stalin
Agrarekspert
– Dette er bare et propagandastykke som jeg gjennomskuet for len siden

NYTT FRA NORSK SPRAKRAD

Sprakradet har den senere tid fått flere henvendelser angående et interessant språklig fiksfakseri: Fugesuffiksen. En fugesuffiks er, som navnet antyder, en suffiks, og sorterer derfor sammen med prefikset og infikset under paraplyen affiks, som ikke må forveksles med postfiks. En fuge er, som en hver murer vet, en sammenføyning (musikkyndige vil naturlig nok her innvende at en fuge er noe ganske annet, men det er i denne sammenheng blot en fikside). Av dette forstar vi at en fugesuffiks på godt norsk er en sammenføyningsaffiks, som foyrer sammen to ord som altså opptrer på hver sin side av suffiksen. Et eksempel: Sjeffssjafor. Den andre s'en er var fugesuffiks. Sa kan man selvfølgelig spørre seg om det egentlig her er snakk om et

suffiks, og ikke et infiks, ettersom det står midt i ordet sjeffssjafor? Det kan i hvert fall ikke være et prefiks, ettersom sjafor skrives med en s, ikke 2. En s mindre er det riktignok også i ordet sjeffsjafor, som betyr noe ganske annet enn sjeffssjafor, og her kommer fugesuffiksens rolle tydelig frem: Sjeffssjafor er sjefens sjafor (denne s'en er ikke en fugesuffiks, men en ganske allminnelig suffiks) mens sjeffsjafor er sjaforens sjef. Fugesuffiksen utgjør med andre et nexus for fikse språklige apikser som fikser betydningsforskjeller mellom de ulike pre- og postposisjonere substantiver som sammenfoyes av, ja nettopp, fugesuffiksen.

IMMATURUS

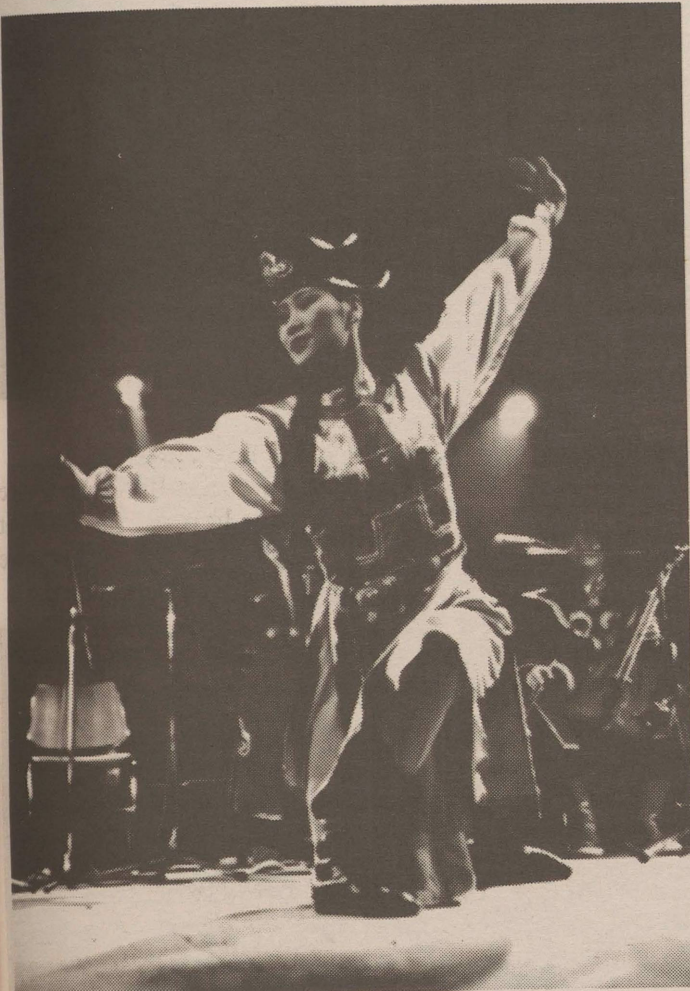

Utopias sjokktall om den lave vektallsproduksjonen har satt grå hår i hodet på universitetets ledelse. Unntaket er vår nye informasjonsdirektør, som har funnet en positiv vri i nylanseringa av rekrutteringskampanjen "Studentbyen Tromsø". Kampanjens nye slagord er: "Null vektall og du er hekta!"

Mongolene kommer!

4 på rad

Hva er din oppgave på jorda?

musikk
Mongolsk
opptreden
Kulturhuset
14.april

Egschiglen, ensemblet fra verdens ende, Djengis Khans etterkommere stiller med overtonesang og hestehårs-celloer, et streif av galopperende hester og fremmedartet dans på Kulturhuset i byen fredag 14. april.

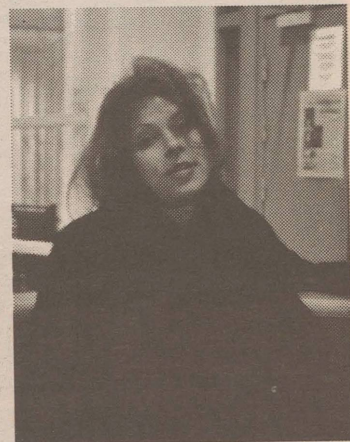
Dermed har du en enestående mulighet til å høre musikk helt utenom det vanlige, et fascinerende ensemble som treffer sansene og hjertet til mennesker i alle aldersgrupper. Mongolsk musikk er gjen-

nomsyret av friheten og kraften som ligger i et enkelt liv i nær kontakt med elementene. Som all folkemusikk uttrykker også den mongolske grunnleggende menneskelige følelser: kjærlighet, lengsel, sorg og taknemlighet, hentet fra legender, myter og sagn. Med virtuositet formidles harmonien i den mongolske kultur.

Musikerne i Egschiglen imponerer med sin variasjonsbredde; de tolker både tradisjonelle sanger og bestiller nye verker fra nålevende mongolske komponister. Mongolsk musikk speiler det fjerne Østens klassiske strengemusikk, rytmer med balkansk driv og kompositoriske prinsipper fra vestlig klassisk musikk.

Egschiglen bergtok et dypt grepet publikum på folkemusikk festivalen i Førde sommeren 1998. Når de nå kommer til Tromsø er det all grunn til å tro at suksessen gjentas – endelig!

Ingvild Valberg

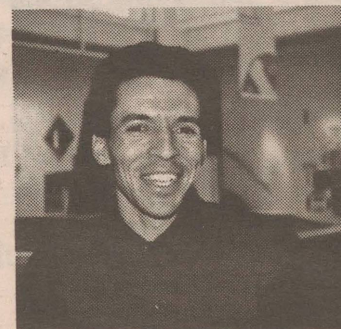
Mari Gjendine Berntsen
Nullvektstallsstudent

– Å vente på folk som ligger og sover... hmmmff!

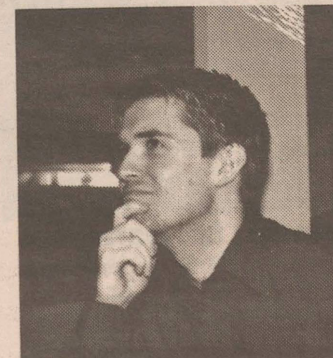
Helge Notø Takmækker

– At ompa-brus blir et fast produkt på Mack. Skal serveres på ompa-air, mens jeg diskuterer Ompa-business!

Artur Albuquerque
Dr.grad-student
Marin-bioteknologi

– Having fun, making friends, easy going...

Tor-Arne Morskogen
Statsvitenskap

– Å diskutere hva som er min oppgave på jorda.

Michael Wynn

En grunn til å leve

Noen ganger vet jeg ikke om min kone forlot meg fordi jeg har problemer eller om jeg har problemer fordi hun forlot meg. Det virker litt teoretisk nå siden jeg ligger på bunnen av en brønn og blør ihjel. Før jeg døde levde jeg et dårlig liv. Dagene forsvant i en døs rus. Månen voktet over mine sjanglende skritt og jeg betraktet folkemengden med den forakt som kjennetegner et følsomt menneske. Jeg brydde meg ikke om hva menneskene mente. Derfor satt jeg inne hver eneste dag. Fordi jeg satt inne hver eneste dag fikk jeg ingenting gjort; fordi jeg ikke fikk noenting gjort gikk jeg på trygd. Ethvert menneske som har gått på trygd vet at det føles. Derfor kunne jeg – siden ingenting skjer likevel – drikke Edwards hjemmebrent med appelsinjuice hver mandag til søndag mellom klokken syv og klokken tolv.

Det var på en av mine daglige utflukter at desperasjonen grep meg. Baren ble stille i det jeg trakk meg inn i mitt sinn og betraktet spetaklet utenfra. Var

det fordi jeg hadde kjent den eksistensielle angsten, en følelse foraktet av den gemene hop? Hadde jeg ikke blitt korsfestet som selveste Jesus Kristus? Jeg hadde levd som en sigøyner eller som Shakespeare ville si: Som en vorte på min fars rumpe.

De fleste som setter seg ved en bar bedøver seg mens de venter på at livet selv skal bli servert. Så kom det sigende, slik som det gjorde da, med glass som klinket, mennesker som lo og par som omfavnet hverandre. Rundt meg ble menneskene eldre. De levde, fikk barn og døde i et verdensrom hvor uendelige stjerner glir fra hverandre. Jeg var et menneske i glassbur. Det var da jeg skrek ut i smerte – ikke fordi jeg liker å dumme meg ut – men fordi en kvinne sølte kaffe på armen min.

Det kom som et sjokk. Jeg hadde blitt sentimental. En bredskuldret mann sto ved hennes side. Hans dype, mørke øyne møtte mine. Hvem var hun? Viktoria. Hvor kom hun fra? Det var noe perverst ved å stjele en stygg kvinne fra en pen

mann. Det var først seinere, etter noen tilfeldige strøk over min bakpart, at jeg oppdaget at min rival var den homofile fiskeren Dagobert. Hans innpåslitne figur bekreftet teorien om at mannens hjerne er omvendt proporsjonal med ulike kroppsdelene. Dagoberts rødmende blikk flakket og han merket ikke at jeg snek meg inn ved billiardbordet. Jeg er en flittig student av den menneskelige psykologi. Jeg kunne sverge på at Viktoria onanerte billiardkøen. Sjelden har jeg sett så mange avlange og runde gjenstander i bevegelse. Fotball derimot er et begrep som gir meg kastrasjons angst. Ville jeg spille? Jo. Kunne jeg kontrollere ballene? Jeg var jo mann. Kunne jeg treffe hullet? Ja. Ville jeg ligge med henne? Selvfølgelig. Så gikk vi til bilen og Dagobert kjørte ut mot gården.

Det hører med til livets ironi at man i det ene øyeblikket tenker på å ta livet av seg og i det neste befinner seg i en bil med en stygg kvinne og en homofil mann. Dagoberts intense øyne

drev meg mot henne. Jeg kunne lukte nakken hennes. Jeg kysset henne og før jeg visste ordet av det var vi innendørs og drakk hjembrent på senga. I fylla er det ikke langt fra ereksjon til oppkast. Jeg svimlet rundt på jakt etter kondompakken, men måtte ut etter luft. Hun sto igjen som en diger sekk med poteter og fniste. Jeg lente meg over brønnen i hjørnet, men i det jeg snudde meg merket jeg at D-cupen hennes var surret rundt beina.

Du vet aldri hvordan jeg led i det øyeblikket, hvordan jeg grep etter rekkverket som om det var min mors hender. Jeg kjente at jorden gikk rundt. Jeg følte det endeløse universet over meg og den kalde jorden under meg. Jeg slapp BH-en, men rakk ikke rekkverket. Jeg så den nakne kvinnen fleskete og likbleik, hennes bryster svulmende blanke. Hun skrek og jeg tviholdt på kondomene. I mitt liv trosset jeg samfunnet og sjebnen. Jeg levde for den tragiske kjærligheten, men jeg døde for en pakke kondomer.

FOTO: MATTHIAS ZIE

Mens vi venter på Nord-Norgebanen..

Med ny regjering får vi håpe at planene om Nord-Norgebanen skyter fart. Hvis ikke det skjer, får vi trøste oss med at de heller ikke har så mange jernbaner på manen.

Onsdag 29. mars

Jack Bjørkhaug spiller på Victoria Fun Pub klokka 22.00.

På Carl Johan Pub spiller «Band over bord» i kveld.

Komedieskuespillet bryllupsfesten kan du se i KulturHuset i kveld klokka 19.30.

På SubSirkus: Testing, Testing 1-2-3. Klokka 20.00. Går også 20., 31., 2. og 5.

Torsdag 30. mars

Tromsø Kulturskole presenterer «Dance Carouseb» i KulturHusets storsal klokka 19.00. Også 1. april.

Karoline Krüger og Gøran Fristorp holder konsert i

KulturHuset. Storsalen, klokka 19.30.

Internasjonalt Seminar med temaet: «En afrikansk krise». Mack-Kjelleren klokka 20.00.

Jazzkonsert med amerikanske Bo Berg Quartet på Teaterkaféen klokka 21.30.

Jack Bjørkhaug spiller på Victoria Fun Pub klokka 22.00.

Bluesbandet Fig Leaf spiller på Kaos i kveld klokka 22.00.

På Carl Johan Pub spiller «Band over bord» i kveld.

På Blå Rock Café er det klart for konsert med gruppa WE, klokka 20.00.

Fredag 31. mars

Småfolk holder konsert på Carl Johan Pub klokka 22.30.

Bodøgruppa Metz har konsert på Victoria Fun Pub klokka 23.00.

Lørdag 1. april

I dag er den offisielle åpninga av studenthuset *driv*. Møt opp på Stortorget klokka 20.15.

Tromsø Filmklubb viser filmen «careful» på Verdens-teateret klokka 14.30.

Småfolk spiller på Carl Johan Pub klokka 22.30.

Nemoland holder konsert på Mack-Kjelleren klokka 23.00.

Bodøgruppa Metz spiller på Victoria Fun Pub.

Søndag 2. april

Universitetslektor Franck Pettersen snakker om «Månedens stjernehimmel» på Tromsø Museum klokka 13.00

Griegs samlede fiolinsonater spilles på Musikkonservatoriet klokka 19.30.

Mandag 3. april

Alfeimteateret presenterer «Noen Steder» på Rådstua Teaterhus klokka 19.00.

Trubadur Bjørn Dybwad spiller på Carl Johan Pub klokka 22.00.

Tirsdag 4. april

Alfeimteateret presenterer «Noen Steder» på Rådstua Teaterhus klokka 19.00.

På Blå Rock Café vises filmen «GO!» klokka 21.30.

Onsdag 5. april

SubZero holder konsert på Carl Johan Pub klokka 22.30.

Torsdag 6. april

Organist Bjørn F. Boysen holder orgelkonsert på Musikkonservatoriet klokka 19.30.

Internasjonalt Seminar med temaet «Fred og utdanning». Mack-Kjelleren klokka 20.00

«Tro møter tro» i Domkirka klokka 21.30.

Åge Aleksandersen holder konsert på Mack-Kjelleren klokka 22.30.

Fredag 7. april

Skoleforestillinga «2000 og én odyssee i klangrommet» fremføres av musikklinja ved Kongsbakken videregående skole. Kulturhusets storsal, klokka 19.30.

Zakalin spiller på Victoria Fun Pub klokka 22.00.

På Kaos er det klart for en intim reggea-aften.

Tromsø Barne- og ungdomsteater presenterer «Frankenstein» på Rådstua Teaterhus klokka 19.00.

Lørdag 8. april

Off. åpning av Eventyrfestivalen med opptog fra Tromsø Kunstforening til Erling Bangsunds pl. klokka 12.00.

Stein Elvestad og Trond Nedberg fremfører sitt eget show: «Eventyr om dyr» i KulturHusets foajé klokka 13.30.

Zakalin spiller på Victoria Fun Pub klokka 23.00.

Søndag 9. april

Hanne Bjørkild og Marte Noer Lie fremfører «Rottefangeren» på Tromsø Museum klokka 12.00 og 14.00.

Danseforestillinga «Time» med Oslo Dansekomp kan du se i KulturHusets storsal klokka 19.30.

Vi kan dessuten slå fast at det i dag er 60 år siden Norge ble innblandet i den europeiske borgerkrig fra 1940 til 1945.

Mandag 10. april

Stille og rolig...

Tirsdag 11. april

Eventyret om Grieg fremføres av Tromsø Symfoniorkesteret i Minken Fossheim i KulturHusets storsal, klokka 18.00.

Skuespillet «Sølvtråden» utgangspunkt i eventyrlig Askeladden. KulturHuset lillesal, klokka 18.00.

12. og 13. april

Musikkspillet «Eventyrland» forestilling for barn fra 6 år. Sted: Kulturhuset. Klokka 18.00

Hvis du vil legge inn noe på Nord-Norgebanen, kontakt oss på faks eller telefon/e-post: nordnorgebanen@yahoo.com. ELLER stikk innom glassburet Hovedgården.